

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

INOVACE V CESTOVNÍM RUCHU NA TACHOVSKU
THE INNOVATIONS IN TOURISM IN THE TACHOV REGION

Marek Ruda

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Inovace v cestovním ruchu na Tachovsku“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii

Plzeň dne ...

.....

podpis autora

Rád bych tímto poděkoval vedoucímu bakalářské práce doc. PaedDr. Jaroslavu Dokoupilovi, Ph.D. za pomoc a cenné rady při zpracovávání práce.

ÚVOD	7
1 CÍLE PRÁCE	8
2 METODIKA.....	9
3 ROZBOR LITERATURY	10
4 INOVACE	13
4.1 Dělení inovací	13
4.1.1 Produktové (výrobní) inovace.....	14
4.1.2 Procesní inovace	14
4.1.3 Marketingové inovace.....	14
4.1.4 Organizační inovace	14
4.2 Inovace a konkurenceschopnost.....	15
5 CESTOVNÍ RUCH	16
5.1 Vymezení cestovního ruchu	16
5.2 Základní pojmy cestovního ruchu	16
5.3 Typologie cestovního ruchu	17
5.3.1 Druhy cestovního ruchu.....	18
5.3.2 Formy cestovního ruchu	19
5.3.2.1 Základní formy cestovního ruchu	19
5.3.2.2 Specifické formy cestovního ruchu.....	20
5.4 Předpoklady cestovního ruchu	21
5.4.1 Lokalizační předpoklady.....	21
5.4.2 Realizační předpoklady.....	21
5.4.3 Selektivní předpoklady	22
5.5 Vývoj cestovního ruchu v České republice.....	22
6 VYMEZENÍ REGIONU	25
7 ANALÝZA PŘEDPOKLADŮ PRO CESTOVNÍ RUCH V OKRESE TACHOV 27	
7.1 Lokalizační předpoklady.....	27
7.1.1 Přírodní předpoklady	27
7.1.1.1 CHKO Český les	28
7.1.2 Společenské předpoklady	29
7.1.2.1 Historické památky	29
7.1.2.2 Muzea.....	30
7.1.2.3 Rozhledny	30

7.1.2.4	Lázeňství.....	31
7.1.2.5	Pivovarnictví.....	31
7.1.2.6	Akce.....	32
7.2	Realizační předpoklady	32
7.2.1	Silniční doprava.....	32
7.2.2	Železniční doprava	33
7.2.3	Cyklodoprava	33
7.2.4	Ubytovací zařízení.....	33
7.2.5	Stravovací zařízení	39
7.2.6	Informační centra	40
8	VÝZKUM INOVACÍ V CESTOVNÍM RUCHU V OKRESE TACHOV	41
8.1	Chodovar spol. s.r.o.....	41
8.2	Cyklobus „Mže“ a „Český les“	45
8.3	Jízdárna ve Světcích u Tachova.....	46
8.4	Tachovský zámek	48
8.5	Historický park Bärnau - Tachov	49
8.5.1	Terra Tachovia	52
8.6	Město Přimda.....	53
8.7	Rozhledna Tachov Vysoká.....	54
8.8	Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s.....	56
	ZÁVĚR.....	58
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	62
	SEZNAM ZKRATEK	
	SEZNAM OBRÁZKŮ	
	SEZNAM TABULEK	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	
	ABSTRAKT	
	ABSTRACT	

ÚVOD

Moje bakalářská práce se zabývá inovacemi v cestovním ruchu na Tachovsku. Tato oblast se nachází v západní části České republiky, v Plzeňském kraji. Jedná se o příhraniční oblast, která sousedí s německým regionem Bavorsko. Hranice zkoumané oblasti jsou vymezeny okresem Tachov, ve kterém leží dva správní obvody obce s rozšířenou působností, SO ORP Tachov a SO ORP Stříbro.

Toto téma jsem si zvolil proto, že odvětví cestovního ruchu mě všeobecně velmi zajímá. Zajímá mě, kam lidé rádi cestují, za jakými příležitostmi cestují, jaké destinace jsou nejnavštěvovanější, atd. A proč jsem zvolil právě Tachovsko? K tomuto regionu mám velmi blízký vztah, žiji v něm a velmi mě zajímá, jak je na tom Tachovsko z hlediska využívání inovací v cestovním ruchu, zda se obcím, organizacím a podnikům pohybujících se v odvětví cestovního ruchu daří lákat více turistů jak z České republiky, tak ze zahraničí a měli tak možnost poznat krásnou čistou přírodu, množství kulturních památek, využít rekreačních možností nebo nespočet cyklostezek vedoucích tímto regionem.

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část bude zaměřena hlavně na vysvětlení problematiky cestovního ruchu a inovací. V praktické části budu analyzovat předpoklady regionu pro cestovní ruch a zjišťovat inovace v cestovním ruchu v regionu a následky způsobené těmito inovacemi.

1 CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem mé práce je najít a zjistit inovace vyskytující se v cestovním ruchu na Tachovsku, resp. v okrese Tachov a posléze tyto inovace typologicky zařadit, to znamená, do jaké skupiny inovací patří, zda-li se jedná o produktové, procesní, organizační nebo marketingové inovace.

Dalším cílem je zjistit, zda-li efekt inovace měl vliv na změnu počtu a struktury návštěvnosti, zda-li se návštěvnost s uvedením inovace do praxe zvedla, popřípadě jestli měla vliv na zvýšenou návštěvnost ze strany zahraničních turistů, seniorů, rodin s dětmi či jiných cílových skupin.

2 METODIKA

Pro dosažení cílů je nutno stanovit si metody výzkumu.

Prvním krokem je získání dat. Data mohou být získávána pomocí kabinetního nebo terénního výzkumu. Ke kabinetnímu výzkumu (získávání sekundárních dat) se využívají informace získané z odborné literatury, publikací a internetových zdrojů. K získání dat o regionu byla využita data z webu Českého statistického úřadu (ČSÚ), resp. záložky „*Kraje a okresy...*“, kde lze nalézt charakteristiku okresu Tachov a dále záložky „*Cestovní ruch*“, kde byla využita data v rámci analýzy realizačních předpokladů okresu Tachov. Dále bylo pro analýzu předpokladů cestovního ruchu čerpáno z publikace „*Rozvojový potenciál Plzeňského*“ kraje od J. Dokoupila a A. Matuškové a kol. Použit byl také „*Atlas cestovního ruchu České republiky*“ od J. Vystoupila a kol.

Získávání primárních dat spočívalo ve výzkumu jednotlivých „atraktivit“ a následnými rozhovory s lidmi (řediteli, referenty, zaměstnanci) o problematice práce. Získaná data byla poté utříděna do tabulek, grafů a kartogramů.

Jako metody vyhodnocení dat byla využita analýza časových řad získaných dat a tzv. kauzální analýza, pomocí které byly hledány spojitosti mezi příčinnou a účinkem, tedy jestli jednotlivé inovace vyvolaly například zvýšenou návštěvnost.

3 ROZBOR LITERATURY

Při zpracování bakalářské práce bylo čerpáno z odborné literatury, internetových zdrojů a informací a dat získaných z terénního šetření.

První publikace, z které bylo čerpáno, byla od M. Heskové (2006) s názvem „*Cestovní ruch pro vyšší a odborné školy*“. Tato publikace popisuje vývoj cestovního ruchu, jeho vymezení, určuje základní typologii cestovního ruchu, zabývá se také trhem a marketingem cestovního ruchu.

Další publikací, která pomohla při vymezování cestovního ruchu a jejího vývoje, byla publikace „*Cestovní ruch - soubor studijních materiálů*“ od autorky K. Ryglové (2009). Tato publikace pojednává, jako v předchozím případě, o vývoji a vymezení cestovního ruchu. Najdeme v ní ovšem i jiné kapitoly. V práci byla využita hlavně kapitola, která se zabývá formami cestovního ruchu. Tato publikace také posloužila při vymezení základních pojmů cestovního ruchu (průmysl cestovního ruchu, ekonomika cestovního ruchu, turista, výletník, návštěvník, rezident).

Dalším dílem zabývající se cestovním ruchem, které bylo využito v teoretické části práce, je dílo od R. Goeldnera a J. R. Brenta Richieho s názvem „*Cestovní ruch - principy, příklady, trendy*“. Toto dílo se na své obálce pyšní titulem „Nejprodávanější učebnice v oboru“ a její obsah je rozdělen do několika částí a kapitol, které jsou rozepsány na 545 stranách. V této knize lze najít téměř vše, co se týče cestovního ruchu, od vymezení, přes vývoj, zaměstnání v cestovním ruchu, o organizacích cestovního ruchu, o přepravě cestujících, ubytování nebo stravování. Jedna z částí je zaměřena na chování klientů v cestovním ruchu, další na nabídku, poptávku, strategii a rozvoj cestovního ruchu. V neposlední řadě lze v knize najít, jaké budou trendy a jak se bude cestovní ruch vyvíjet v budoucnu.

Dalšími publikacemi, které byly v práci použity, byly „*Výkladový slovník cestovního ruchu*“ od autorky M. Páskové a autora J. Zelenky (2002) nebo „*Cestovní ruch*“ od autorů D. Jakubíkové, J. Ježka a M. Pavláka. Obě tyto publikace obsahují několik kapitol o cestovním ruchu. V práci byly využity hlavně kapitoly, které se zabývají typologií cestovního ruchu, tedy kapitoly zabývající se druhy a formami cestovního ruchu.

Kniha „*Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*“ od autorky H. Kotíkové ve své první části popisuje trendy ve vývoji cestovního ruchu. Druhá část této knihy je zaměřena na nové produkty z hlediska motivace účastníků cestovního ruchu (gastronomický, zdravotní, dobrodružný, dobrovolnický, svatební, filmový, vesmírný cestovní ruch a tzv. Event turismus) a třetí část se soustředí na nové produkty z hlediska potřeb cílových skupin (cestovní ruch seniorů a osob se zdravotním postižením, cestovní ruch zaměřený na segment LOHAS, cestovní ruch sexuálních menšin a tzv. „košer“ a „halal“ turismus).

Další publikací, která byla využita pro zpracování práce, byla „*Geografie cestovního ruchu České republiky*“ od autorů J. Vystoupila a M. Šauera. Publikace je rozdělena do osmi kapitol. Zájem byl soustředěn na kapitoly věnující se vývoji a typologii cestovního ruchu a dále potenciálu cestovního ruchu. Publikace posloužila také při charakteristice CHKO Český les.

Velmi důležitou publikací v práci byl „*Rozvojový potenciál Plzeňského kraje*“ od autorů J. Dokoupila, A. Matuškové a kol. Tato publikace analyzuje rozvojový potenciál kraje ve vybraných částech fyzicko-geografické a socio-ekonomické sféry a v práci byla využita při analýze předpokladů cestovního ruchu v okrese Tachov.

Pro problematiku inovací posloužila publikace od J. Dvořáka a kol. „*Management inovací*“, dále publikace od autorů I. Jáče, P. Rydvaldové a M. Žižky s názvem „*Inovace v malém a středním podnikání*“, dále také publikace „*Řízení inovací*“ od J. Tidda, J. Bessanta a K. Pavitta a publikace od O. Žižlavského s názvem „*Manuál hodnocení inovační výkonnosti*“, která je dostupná na webu INOINFRA.cz. Tyto publikace pomohly při definování inovací, druhovém rozdělení inovací a definování jednotlivých druhů inovací (produktové, procesní, marketingové a organizační).

Pro mapové podklady byl využit „*Atlas cestovního ruchu České republiky*“ od J. Vystoupila a kol. Atlas obsahuje celou řadu map věnujících se cestovnímu ruchu převážně v ČR. Součástí jsou také profily jednotlivých krajů ČR a pozice ČR v mezinárodním srovnání.

Pro informace o jednotlivých památkách a atraktivitách byly využity brožury a informační letáky, které jsem získal při terénních šetření v turistických informačních centrech.

Z internetových zdrojů byl stěžejní web Českého statistického úřadu, ze kterého byla brána data týkající se cestovního ruchu a charakteristiky okresu Tachov nebo portál CzechTourism. Pro tvorbu map (okres Tachov, CHKO Český a Slavkovský les, atd.) byl využit program ArcGis a databáze ArcČR 500.

4 INOVACE

V současné moderní době se stále více a více setkáváme s pojmem inovace, inovativní, inovační nebo inovativnost. Co si ale vlastně představit pod pojmem inovace?

Etymologicky lze původ tohoto slova odvodit od latinského „innovatio“, což znamená novinku, změnu k něčemu novému. Původně se takto označovala změna v různých oblastech lidské činnosti, jako např. ve vojenské taktice, kultuře nebo výrobě. Jako první tento výraz použil v ekonomické literatuře Josef Alois Schumpeter ve třicátých letech minulého století [3]. J. A. Schumpeter (přezdíván „duchovním otcem“ vědy o inovacích) pod pojmem inovace zahrnoval: výrobu nového výrobku, či již existujícího, ale v nové kvalitě; zavedení nového výrobního procesu do výroby; použití dosud neznámého zdroje surovin či polotovarů; získání nového trhu; změny řízení a organizaci výroby [7].

Pojem inovace je tedy jednoznačně spojen s existencí konkrétního výrobku, technologického postupu, nového organizačního uspořádání apod., jenž byly úspěšně aplikovány v praxi [3].

U inovace nemusí jít ovšem vždy nezbytně o využití nějaké zásadní nové technologie (tzv. radikální inovace), ale zahrnuje také využití méně zásadních změn v technologickém know-how (inkrementální neboli přírůstková inovace) [16].

Definic o inovacích existuje celá řada. Např. Peter Drucker (zakladatel moderního managementu) definoval inovaci jako specifický nástroj podnikatelů, pomocí kterého využívají změn jakožto příležitosti pro odlišení podnikání nebo služeb. Michael Porter (americký ekonom a profesor na Harvardu) řekl, že společnosti dosahují konkurenční výhody na základě aktu inovace. Evropská komise zase definuje inovaci jako obnovu a rozšíření škály výrobků a služeb s nimi spojených trhů, vytvoření nových metod výroby, dodávek a distribuce, zavedení změn řízení, organizace práce, pracovních podmínek a kvalifikace pracovní síly [19].

4.1 Dělení inovací

Dle J. Dvořáka „*Management inovací*“ se inovace nejčastěji dělí z věcného hlediska na inovace produktové neboli výrobní, procesní, marketingové a organizační [3].

4.1.1 Produktové (výrobní) inovace

Produktové neboli výrobní inovace představují zavedení nových nebo výrazně zlepšených výrobků nebo služeb. Významné zlepšení se může projevit v technických specifikacích, komponentech, materiálech, software, uživatelské vstřícnosti nebo jiných funkčních charakteristikách. Inovace produktu, který má charakter služby, může zahrnovat významná zlepšení v tom, jak jsou tyto služby poskytovány, přidání nových funkcí nebo charakteristik ke stávajícím službám nebo zavedení zcela nových služeb. Cílem výrobních inovací bývá nejčastěji náhrada zastaralých výrobků výrobky zdokonalenými a příprava nových výrobků.

4.1.2 Procesní inovace

Procesní inovace představují zavedení nové nebo významně zlepšené produkce anebo dodavatelských metod. Může se jednat např. o podstatné změny v zařízení, v software nebo o zlepšení techniky a zařízení v podpůrných činnostech, jako je nákup nebo účetnictví. Tyto inovace mohou vést ke snížení materiálové spotřeby a mzdových nákladů, zlepšení pracovních podmínek, snížení energetické spotřeby nebo zlepšení životního prostředí.

4.1.3 Marketingové inovace

Představují zavedení nové marketingové metody, která nebyla podnikem dříve používána a která je součástí nového marketingového konceptu nebo strategie. Může se jednat o významné změny v designu produktu, v jeho balení, v umístění produktu na trhu prostřednictvím nových prodejních kanálů, v podstatně změněné podpoře produktu (reklama, podpora prodeje), v nové cenové strategii apod.

4.1.4 Organizační inovace

Organizační inovace mohou spočívat v zavedení nové organizační metody v podnikových obchodních praktikách, v organizaci pracovního místa nebo externích vztazích. Může se jednat např. o změny v dělení práce uvnitř a mezi podnikovými aktivitami nebo o vytvoření nových typů spolupráce.

4.2 Inovace a konkurenceschopnost

S problematikou inovací se často spojují pojmy jako konkurence, konkurenceschopnost nebo konkurenční výhoda. Právě inovace mají nepochybnou zásluhu na úspěchu organizací, firem a podniků. Přestože konkurenční výhoda může plynout z velikosti podniku nebo z vlastnictví určitého majetku, v praxi se stále více využívá model, který favorizuje organizace, jež dokážou zmobilizovat své znalosti, dovednosti a zkušenosti a vytvořit ve své nabídce produktů a služeb něco nového (inovativního). Konkurenční výhoda ovšem není spojena jen s nabídkou nových produktů a služeb, důležitou roli také hraje inovace procesů, tedy udělat něco, co nikdo jiný neumí, nebo to udělat jinak, lepším způsobem - levněji či efektivněji. Obdobně i schopnost nabízet lepší služby (rychlejší, levnější, vyšší kvality) se již považuje za zdroj konkurenční výhody [16].

Problematika regionální konkurenceschopnosti je rozebírána ve Strategii regionálního rozvoje ČR na období 2013 až 2020. V tomto dokumentu je počítán tzv. index regionální konkurenceschopnosti, který je složen ze tří dílčích sub-indexů (basic, efficiency, innovation). Sub-index „*basic*“ se skládá z pilířů infrastruktury a zdraví, sub-index „*efficiency*“ se skládá z pilířů vzdělanosti, účinnosti trhu práce a velikosti trhu a třetí sub-index „*innovation*“ se skládá z technologické připravenosti, sofistikovanosti podnikání a inovací. V rámci těchto pilířů se sleduje celkem 32 ukazatelů. Obrázky konkurenceschopnosti regionů v ČR jsou k nahlédnutí v příloze číslo 1 a 2 [44].

5 CESTOVNÍ RUCH

5.1 Vymezení cestovního ruchu

Cestovní ruch, jinak také turismus (anglicky „tourism“) je významný společensko-ekonomický fenomén, který každoročně představuje obrovský pohyb světové populace. Cílem tohoto fenoménu je poznávání atraktivních míst či destinací, splnění si vlastních snů nebo odpočinout si v jiném prostředí než se obvykle odehrává náš každodenní život. Cestovní ruch je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí. Pro cestovní ruch existuje celá řada definic. Jinak pohlížejí na toto odvětví ti, co cestovní ruch „nabízejí“ a jinak ti, co jeho služby „konzumují“. Autoři ve svých definicích zdůrazňují různé stránky tohoto složitého jevu, které závisí na vědní disciplíně, která tento fenomén zkoumá.

Pro definování cestovního ruchu byly využity definice Světové organizace cestovního ruchu (*United Nations World Tourism Organization – UNWTO*) a Mezinárodního sdružení expertů cestovního ruchu (*International Association of Scientific Experts in Tourism - AIEST*).

Světová organizace cestovního ruchu UNWTO definuje cestovní ruch takto: „Cestovní ruch zahrnuje aktivity osob cestujících do míst či přebývajících v místech, která se nacházejí mimo jejich obvyklé prostředí, a to ne déle než jeden rok, za účelem dovolené, pracovních závazků či z jiných důvodů“ [5].

Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu (AIEST) definuje cestovní ruch zase jako souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání [14].

5.2 Základní pojmy cestovního ruchu

K. Ryglová ve své publikaci „*Cestovní ruch - soubor studijních materiálů*“ [14] definuje základní pojmy cestovního ruchu následovně:

Průmysl cestovního ruchu - soubor ubytovacích a stravovacích služeb, činnost cestovních kanceláří a doprovodných služeb (dopravní, finanční, průvodcovské, prodejní).

Ekonomika cestovního ruchu - souhrn aktivit průmyslu cestovního ruchu a ekonomických aktivit vyvolaných realizací cestovního ruchu.

Turista – dočasný návštěvník, který se zdrží v zemi alespoň 24 hodin (jedno přenocování), ne však déle než 1 rok.

Výletník – zdrží se v navštívené zemi pouze jeden den, aniž by přenocoval.

Návštěvník – v mezinárodním cestovním ruchu se jedná o osobu, která cestuje do jiné země, než ve které má své trvalé bydliště, a mimo jeho obvyklé prostředí na dobu nepřekračující 12 měsíců, přičemž hlavní důvod cesty je jiný než výdělečná činnost v navštívené zemi.

Rezident (stálý obyvatel) – v mezinárodním cestovním ruchu je to osoba, která žije v dané zemi alespoň 1 rok. V domácím cestovním ruchu se jedná o osobu, která alespoň 6 měsíců žije v daném místě.

5.3 Typologie cestovního ruchu

V odborné literatuře lze nalézt rozdělení cestovního ruchu podle mnoha kritérií. Nejčastěji se ovšem setkáváme s tzv. typologií cestovního ruchu, která cestovní ruch rozděluje na druhy a formy.

Jaká jsou specifika a jaký je rozdíl mezi druhem a formou cestovního ruchu nám vysvětluje „*Výkladový slovník cestovního ruchu*“ od autorů J. Zelenky a M. Páskové (2002) následovně:

Druh cestovního ruchu je typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky. Oproti tomu forma cestovního ruchu je typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčová motivace návštěvníka. Motivací návštěvníka může být odpočinek, poznávání nebo kontakt s lidmi [12].

5.3.1 Druhy cestovního ruchu

Dle M. Čertíka „*Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*“ [1] a D. Jakubíkové, J. Ježka a M. Pavláka „*Cestovní ruch*“ [9] se druhy cestovního ruchu mohou členit následovně:

- **Členění cestovního ruchu podle místa realizace**
 - Domácí cestovní ruch – aktivity spojené s účastí občanů dané země na cestovním ruchu v rámci jejího území
 - Zahraniční cestovní ruch – souhrn aktivit spojený s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země nebo občanů ze zahraničí danou zemí projíždějících a aktivit spojených s výjezdy občanů dané země do zahraničí
 - Vnitrostátní (vnitřní) cestovní ruch – souhrn aktivit spojených s domácím a příjezdovým cestovním ruchem
 - Národní cestovní ruch – souhrn aktivit spojených s domácím a příjezdovým cestovním ruchem
 - Světový cestovní ruch – veškerý cestovní ruch ve světě spojený s překročením hranic států

- **Členění cestovního ruchu podle vztahu k platební bilanci**
 - Příjezdový cestovní ruch („incoming tourism“) – jedná se o aktivity spojené s příjezdem zahraničních osob do dané země; z pohledu platební bilance znamená příjezdový cestovní ruch přínos, je proto též nazýván aktivním cestovním ruchem
 - Tranzitní cestovní ruch – rozumíme jím aktivity spojené s tranzitem zahraničních osob přes danou zemi; z pohledu platební bilance znamená příjezdový cestovní ruch přínos, je proto též nazýván aktivním cestovním ruchem
 - Výjezdový cestovní ruch („outgoing tourism“) – jedná se o aktivity spojené s výjezdem občanů dané země do zahraničí; z pohledu platební bilance je výjezdový cestovní ruch spojen s vývozem devizových prostředků, čímž působí na platební bilanci pasivně, je proto též nazýván pasivním cestovním ruchem

- **Členění cestovního ruchu podle délky trvání**
 - Krátkodobý cestovní ruch – jedná se o krátkodobé pobyty do 3 dnů zahrnující 2 přenocování
 - Dlouhodobý cestovní ruch – jedná se o pobyty delší než 3 dny

- **Členění cestovního ruchu podle způsobu zabezpečení jeho průběhu**
 - Organizovaný cestovní ruch – účast je zajišťována prostřednictvím cestovní kanceláře nebo jiného zprostředkovatele
 - Neorganizovaný cestovní ruch – účast si zajišťuje sám účastník

- **Členění cestovního ruchu podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů účasti**
 - Volný cestovní ruch (komerční) – účastník si hradí účast sám, přičemž jeho účast není ničím podmíněna
 - Vázaný cestovní ruch (nekomerční) – účastník hradí pouze část nákladů spojených s účastí

V odborné literatuře se lze setkat s dalším rozdělením (např. podle věků účastníků nebo podle charakteru cílového místa pobytu).

5.3.2 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu se dělí na základní formy, kam patří rekreační, kulturně-poznávací, lázeňsko-léčebná a sportovně-rekreační forma a na formy specifické.

5.3.2.1 Základní formy cestovního ruchu

Podle zaměření aktivit cestovního ruchu rozlišujeme následující **základní** formy cestovního ruchu, které ve své publikaci „*Cestovní ruch - vývoj, organizace a řízení*“ definuje M. Čertík následovně [1]:

- **Rekreační forma** - jedná se o primární formu, která je spojena s obnovou duševních a fyzických sil člověka
- **Kulturně-poznávací forma** – jedná se o formu, jejímž cílem je návštěva historických objektů a akcí
- **Lázeňsko-léčebná forma** - jedná se o rekreační a léčebné pobyty v lázních
- **Sportovně-rekreační forma** - jedná se o sportovně zaměřené pobyty, např. cykloturistiku, lyžování, pěší turistiku nebo vodní sporty

5.3.2.2 Specifické formy cestovního ruchu

Dle K. Ryglové a její publikace s názvem „*Cestovní ruch - soubor studijních materiálů*“ [2] existují následující specifické formy cestovního ruchu:

- **Mládežnický cestovní ruch** - mládež volí zpravidla náročnější, méně pohodlné a levnější formy cestování, jsou značně přizpůsobiví podmínkám pobytu v cizích krajích a volí často mimosezónní termíny
- **Cestovní ruch seniorů** - cestovní ruch lidí ve věku nad 50 let. Při této formě cestovního ruchu je nutné citlivé jednání a respektování pohodlí při dopravě i ubytování, je nutno zajistit dobrou a včasnou informovanost
- **Kongresový cestovní ruch** - jedná se o soubor činností, zaměřených na výměnu vědeckých a odborných poznatků a zkušeností, spojených s cestováním a pobytem lidí v kongresovém místě
- **Městský cestovní ruch** - koná se v městském prostředí a zpravidla se prolíná s ostatními formami cestovního ruchu
- **Venkovský cestovní ruch** - náplní je pobyt a aktivity spojené s přírodou a venkovským prostředím. Do této formy cestovního ruchu lze zahrnout „podformy“ jako je ekoturistika, zelená (rurální) turistika, agroturistika, ekoagroturistika a hipoturistika.
- **Náboženský cestovní ruch** - cestování na svatá místa nebo církevní slavnosti, ale též na místa návštěvy významné církevní osobnosti
- **Zábavní a atrakční cestovní ruch** - jedná se o různé zábavná centra, megaatrakce nebo světové výstavy

- **Gastronomický cestovní ruch** - prioritou je poznávání jídel a nápojů (tento cestovní ruch využívá spíše bohatší klientela)
- **Hazardní cestovní ruch** - cílem je návštěva dané země buďto za účelem vsazení si tiketu loterie nebo návštěvy herny nebo kasina (tento cestovní ruch využívá spíše bohatší klientela)

Co se forem cestovního ruchu týče, existuje jich celá další řada. S postupem času a s dobovým pokrokem se cestovní ruch rozrůstá o další, nové formy, které jsou zároveň produktovými inovacemi, jelikož se jedná o nově nabízené možnosti na trhu cestovního ruchu. Těmito formami se zabývá Halina Kotíková ve své knize „*Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*“ [10]. Ta zde definuje např. temný cestovní ruch, filmový cestovní ruch, svatební cestovní ruch, cestovní ruch sexuálních menšin nebo vesmírný cestovní ruch.

5.4 Předpoklady cestovního ruchu

Předpoklady cestovního ruchu v území se všeobecně dělí do tří skupin na lokalizační, realizační a selektivní předpoklady.

5.4.1 Lokalizační předpoklady

Lokalizační předpoklady cestovního ruchu zahrnují nejčastěji přírodní předpoklady jako reliéf, klima, vodstvo, faunu, flóru, přírodní atraktivita krajiny nebo kvalitu vzduchu a kulturně-historické předpoklady (společenské), do kterých se zařazují atraktivita vytvořené lidmi, lidová tradice, umění, struktura institucí státní a místní správy a samosprávy [17].

5.4.2 Realizační předpoklady

Realizační předpoklady jsou také někdy nazývány jako infrastruktura cestovního ruchu. Jádrem infrastruktury cestovního ruchu je tzv. suprastruktura, do které se řadí ubytovací a stravovací služby, dopravní služby a doplňkové služby. Infrastruktura

cestovního ruchu se do roku 1989 označovala jako materiálně-technická základna cestovního ruchu [13].

Realizační předpoklady jsou velmi důležitým faktorem pro uskutečnění dané formy cestovního ruchu. Pomocí kvalitní dopravní infrastruktury lze dosáhnout cílové destinace a pomocí ubytovacích a stravovacích zařízení v dané destinaci lze strávit více dní a využít tak více nabízených služeb.

5.4.3 Selektivní předpoklady

Selektivní předpoklady cestovního ruchu se rozdělují do dvou skupin, objektivní a subjektivní. Do skupiny objektivních předpokladů se řadí politická situace (typ politického systému a situace uvnitř dané destinace) dále kvalita a stav životního prostředí, demografická struktura (vzdělanost, věková struktura, mentalita, zvyky) a ekonomické předpoklady. Oproti tomu do subjektivních předpokladů se zařazují vlivy reklam a propagace, vlastní zážitky a zkušenosti nebo aktuální trendy a módnost cestovního ruchu [24].

5.5 Vývoj cestovního ruchu v České republice

Mnoho odborných publikací obsahuje kapitoly o vývoji cestovního ruchu v ČR. Dle kapitol publikace „*Geografie cestovního ruchu*“ od autorů J. Vystoupila a M. Šauera [17] a publikace „*Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*“ od K. Ryglové [14] historie cestovního ruchu u nás začíná u data založení Klubu českých turistů v roce 1888. Důvodů k založení českého turistického spolku v rámci Rakouska-Uherska bylo více, k těm nejvýznamnějším lze řadit zejména rozmach národní myšlenky a snah k posile cestovního ruchu a jeho propagace za hranicemi, k utužování styků se slovanskými zeměmi a k organizaci základní činnosti pro cestovní ruch, jako jsou ubytovací zařízení (zejména chaty, noclehárny a útulny) a značení turistických cest a tras.

V roce 1918 došlo ke vzniku Československé republiky. Jednalo se o zásadní politický faktor, který se velmi výrazně odrazil i v dalších ekonomických i společenských změnách mající dopady do oblastí cestovního ruchu.

V meziválečném období docházelo k rozvoji dopravní infrastruktury. Nejsilnější nárůst zaznamenal automobilový průmysl. V železniční dopravě zase docházelo k elektrifikaci tratí. Taktéž se začala rozvíjet letecká doprava, prvním travnatým letištěm bylo letiště Kbely, kde začala fungovat první civilní linka mezi Prahou a Paříží. Vznikla také celá řada významných institucí a firem spojených s cestovním ruchem, např. Čedok nebo ČSA. V období mezi světovými válkami se objevuje klasická motivace pro účast na cestovním ruchu - rekreace. V této souvislosti se pro cestovní ruch začíná využívat moře a venkovský prostor (chaty, tramping).

Únorem 1948 a následnou změnou společensko-politických poměrů se zcela zásadně změnily podmínky rozvoje cestovního ruchu a následně také jeho formy a druhy u nás. Uzavření západních hranic znamenalo „povinnou“ orientaci cestování našich obyvatel do sousedních socialistických zemí. Padesátá léta proto znamenala celkový úpadek domácího i zahraničního cestovního ruchu, a to nejen z ekonomických, ale především z politických důvodů. Prvním významně omezujícím krokem byly znárodňovací dekrety pro soukromý sektor cestovního ruchu. Po roce 1948 byly postupně znárodňovány majetky soukromých podnikatelských subjektů (zejména hotely, lázeňská zařízení, restauranty, zábavná zařízení). Výrazně se také změnila geografická struktura zahraniční návštěvnosti.

Nejvýznamnějším typem, resp. druhem cestovního ruchu v komunistickém Československu byl domácí cestovní ruch (95%). Hlavním důvodem masivního využívání domácího cestovního ruchu, jak už bylo zmíněno, byla politika tehdejšího komunistického Československa, která dovolovala cestovat většinou jen do socialistických zemí. Pro výjezd do západních zemí člověk potřeboval povolení, které mělo podobu tzv. devízového příslibu a výjezdové doložky. Také fungovalo pouze několik cestovních kanceláří (Čedok, CKM, Autoturist), které nestačily pokrýt poptávku po zahraničních zájezdech. Tyto faktory měly za následek rozvoj druhého neboli sekundárního bydlení. Pasivní zahraniční cestovní ruch představoval cca 90 % výjezdů do socialistických zemí.

Po pádu komunismu v roce 1989 nastává boom cestovního ruchu jak v oblasti příjezdového, tak v oblasti výjezdového cestovního ruchu. Příčinou tohoto boomu bylo otevření hranic, odstranění administrativních překážek pro výjezdy a příjezdy, zvědavost zahraničních návštěvníků na postkomunistickou zemi a zájem našich občanů

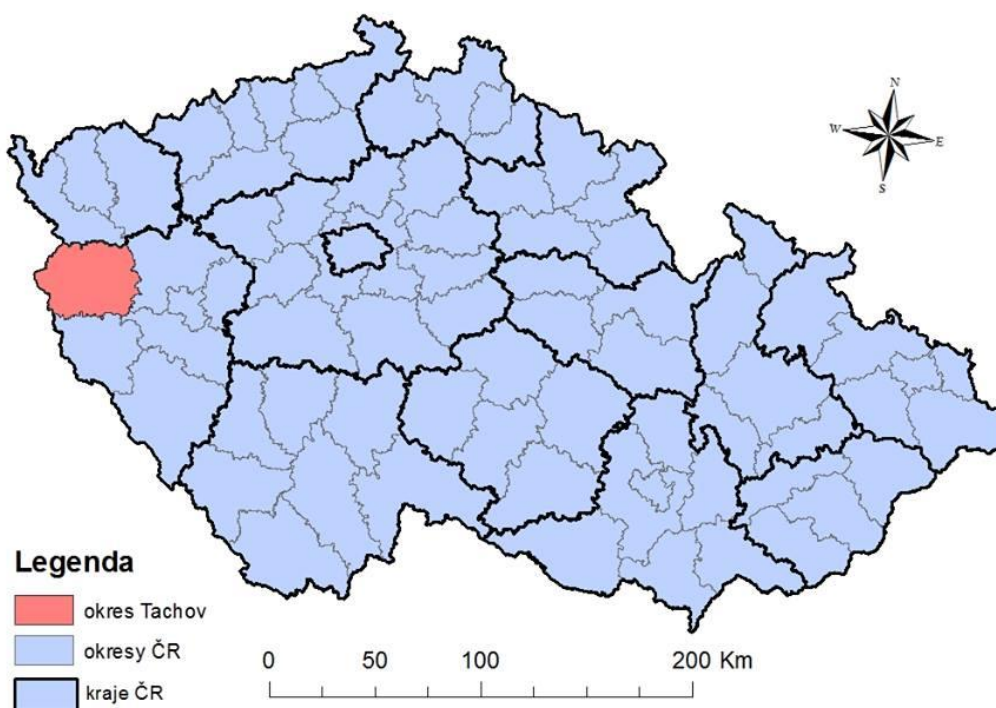
navštívit kapitalistické země. Hlavními faktory vývoje cestovního ruchu po roce 1989 byly faktory ekonomické, které byly spojené s přechodem československé centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní.

V blízké minulosti byla pro cestovní ruch zásadní snaha o přijetí ČR do Evropské unie a samotné přijetí v květnu roku 2004, kdy se zásadně změnilo řízení a organizace cestovního ruchu a začaly se tvořit koncepce a strategie rozvoje cestovního ruchu (Koncepce státní politiky cestovního ruchu, Národní rozvojový plán, Strategie regionálního rozvoje, Strategie rozvoje kulturního cestovního ruchu v ČR, Národní program podpory cestovního ruchu, Program podpory venkova, atd.). Pozitivní vliv na vývoj cestovního ruchu měl vstup ČR do tzv. Schengenského prostoru v roce 2007, kdy se otevřely hranice a odpadla pasová a celní kontrola. V současné době, kdy vývoj cestovního ruchu ohrožují negativní vlivy v podobě teroristických útoků, občanských nepokojů nebo šíření nebezpečných nemocí, se zvyšuje podíl domácího cestovního ruchu.

6 VYMEZENÍ REGIONU

Pro bakalářskou práci byl zvolen region Tachovsko, resp. okres Tachov (viz obr. č. 1). Okres Tachov leží v západní části Plzeňského kraje. Jeho jižní část sousedí s okresem Domažlice, východní část sousedí s okresem Plzeň-sever, jihovýchodní pak s okresem Plzeň-jih. Severní část má společné hranice s Karlovarským krajem, resp. s okresem Cheb. Západní část okresu tvoří hranice se Spolkovou republikou Německo, resp. se spolkovou zemí Bavorsko a okresy Tirschenreuth a Neustadt an der Waldnaab. Jedná se tedy o příhraniční region.

Obr. č. 1: Vymezení okresu Tachov

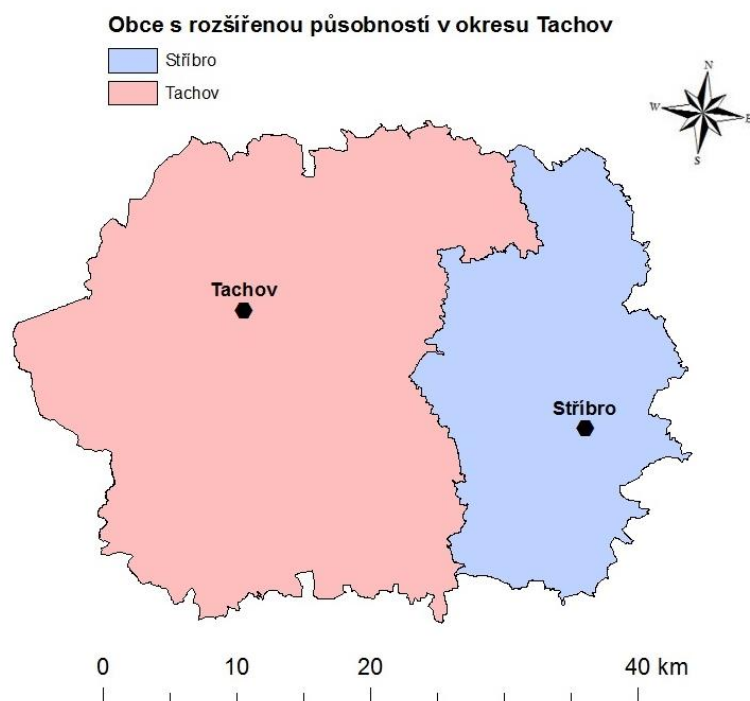
Zdroj: vlastní zpracování v programu ArcGis dle dat z [31]

Okres Tachov má rozlohu 1 378,68 km² a je druhým největším okresem v Plzeňském kraji (18,2% celkové rozlohy kraje). K 01.01.2015 měl okres 52 868 obyvatel, což ho pasuje do role druhého nejméně obydleného okresu v rámci kraje [27]. Velká rozloha a malý počet obyvatel mají za následek malou hustotu zalidnění.

Okres Tachov má nejnižší počet obyvatel na 1 km² v rámci Plzeňského kraje. Okres Tachov byl v roce 2003 rozdělen na dvě správní jednotky, a to na SO ORP Tachov a SO ORP Stříbro (viz obr. č. 2).

Region spadá do turistického regionu Západočeské lázně a do marketingové turistické oblasti Tachovsko-Stříbrsko (viz příloha 3).

Obr. č. 2: SO ORP Tachov a SO ORP Stříbro v okrese Tachov

Zdroj: vlastní zpracování pomocí programu ArcGis dle dat z [31]

7 ANALÝZA PŘEDPOKLADŮ PRO CESTOVNÍ RUCH V OKRESE TACHOV

7.1 Lokalizační předpoklady

Tato kapitola je rozdělena na podkapitoly 7.1.1 Přírodní předpoklady a podkapitoly 7.1.2 Společenské předpoklady. V přílohách 11, 12 a 13 jsou k nahlédnutí obrázky stahující se k této problematice.

7.1.1 Přírodní předpoklady

Okres Tachov se vyznačuje výraznou členitostí území s průměrnou nadmořskou výškou 550 metrů. Nejvyšší bod okresu, hora Havran (894 m. n. m.) se nachází v Českém lese, který leží v západní části okresu a na hranici s Německem. Niže položenou část okresu vyplňuje Tachovská brázda (Planá, Tachov, Bor). V jižní části okresu se nachází pohoří Sedmihoří se skalními útvary a mokřady. Nejnižším bodem okresu je ústí Mže do přehrady Hracholusky u Butova (363 m. n. m.). V okrese Tachov se rozprostírá početné množství lesů, což má za následek pozitivní kvalitu vzduchu.

Nejvýznamnějším tokem v okrese je řeka Mže, jež pramení nedaleko státní hranice s Německem. Dalšími, menšími toky protékající územím jsou říčka Úhlavka, která ústí ve Stříbře do Mže, Úterský potok, který ústí v oblasti přehrady Hracholusky taktéž do Mže. Oblast Konstantinových Lázní odvodňuje řeka Hadovka, která se vlévá do Úterského potoka. U obce Ošelín ústí do Mže Kosí potok. Hydrologicky část okresu patří k povodí Labe. Jihozápad okresu je odvodňován Hraničním a Kateřinským potokem do řeky Dunaje.

Tachovská brázda je poměrně bohatá na rybníky. Některé z nich jsou pak součástí rekreačních oblastí (Modrý rybník, Výrovský rybník, Chobot). V okrese byly vybudovány dvě přehrady. Lučina, jejímž hlavním cílem je zásobovat Tachovsko pitnou vodou a Hracholusky, jejíž využití je soustředěno spíše k ochraně před povodněmi a také k rekreačním účelům. Navíc je na přehradě Hracholusky vybudována vodní elektrárna.

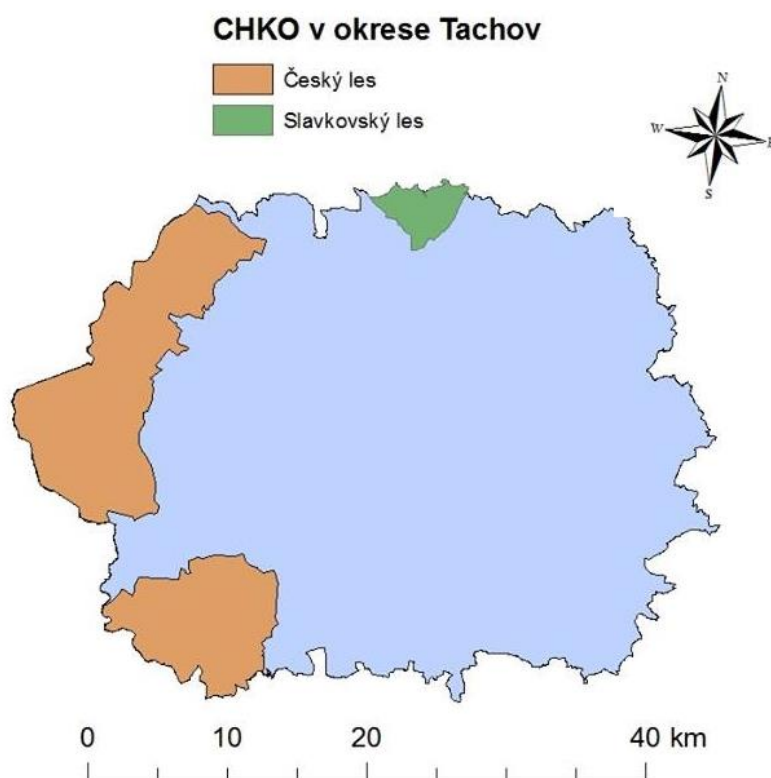
Na území okresu byly vyhlášené dvě chráněné krajinné oblasti (CHKO Český les a CHKO Slavkovský les) a 31 maloplošných chráněných území (1 národní přírodní

památky, 12 přírodních památek a 18 přírodních rezervací. Na území se také nachází Národní geopark GeoLoci (viz příloha 4), který je jedním z dvanácti geoparků v ČR a nabízí řadu geologicky atraktivních lokalit a hornických památek [26].

7.1.1.1 CHKO Český les

CHKO Český les je největším chráněným územím vyhlášeným v okrese Tachov. Táhne se po západní části okresu při hranicích s Německem. Území CHKO Český les je z hlediska cestovního ruchu a rekreace oblastí, kterou návštěvníci teprve objevují. Území je vybaveno základní a doprovodnou turistickou infrastrukturou poměrně slabě, nicméně má dobré předpoklady pro rozvoj, který je dán v podobě dobré dopravní polohy vůči Německu. Návštěvnost oblasti má sezónní (letní) charakter. Větší střediska pobytového cestovního ruchu zde nenalezneme, jsou zde ale dobré podmínky pro cykloturistiku a pěší turistiku [17].

Obr. č. 3: CHKO Český les a Slavkovský les

Zdroj: vlastní zpracování pomocí programu ArcGis dle dat z [31]

7.1.2 Společenské předpoklady

Společenské předpoklady jsou v práci rozděleny na podkapitoly s názvem Historické památky, Muzea, Rozhledy, Lázeňství, Pivovarnictví a Akce. Kapitoly Historické památky, Muzea, Rozhledny a Akce byly zpracovány za pomoci webu Tachovsko.com [50] a jednotlivých informačních brožur, které byly získány při terénním výzkumu a jejichž seznam je k dispozici na straně 68.

7.1.2.1 Historické památky

Jedna z nejvýznamnějších lokalit historických památek je okresní město Tachov. Město Tachov je vyhlášeno městskou památkovou zónou a nabízí turistům veliké množství památek. Nejvýraznější památkou je Světecká jízďárna, která je druhou největší jízďárnou ve střední Evropě. Dále se v jádru města nachází Tachovský zámek, kde jsou od roku 2014 obnoveny komentované prohlídky. Na první pohled nejvýraznější dominantou je chrám Nanebevzetí Panny Marie, v jehož blízkosti se nachází kostel Svatého Václava. Jádro města obklopují městské hradby.

Dalším městem, které se pyšní statutem městské památkové zóny, je město Bor u Tachova. Dominantou města je zámek s věží a přilehlým zámeckým parkem, rybníkem a loretou (viz příloha 17). V samotném centru města je situován chrám svatého Mikuláše nebo klášter s kaplí sv. Jana Křtitele.

Třetí městskou památkovou zónou bylo v roce 1992 vyhlášeno město Stříbro, které je pojmenováno podle kovu, který se ve městě a jeho okolí doloval. Jedna z nejhezčích památek města je Stříbrská radnice (viz příloha 15). Dále je možno navštívit kostel Všech svatých s věží, která slouží jako rozhledna. Součástí města je i hornický skanzen nebo hřbitovní kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Poslední městskou památkovou zónou v okrese je město Planá u Mariánských Lázní. Narazit zde lze na zbytky hradeb a náměstí, které z obou stran lemují měšťanské domy. Nejstarší památkou ve městě je kostel Petra a Pavla, který slouží k výstavám a koncertům.

V obci Kladruby, která leží jižně od města Stříbra, se nachází národní kulturní památka Kladrubský klášter (vyhlášen NKP v roce 1995), který byl postaven ve 12. století. Klášter je považován za klenot západních Čech (viz příloha 18).

Národní kulturní památka byla vyhlášena také ve městě Přimda, ležící v Českém lese. NKP byla vyhlášena roku 1962 a jedná se o zříceninu hradu. První zmínka o hradě pochází z roku 1121 a je spojována se zápisem v Kosmově kronice.

Zajímavým místem je vesnice Kostelec, která byla v roce 2014 vyhlášena Vesnicí roku v Programu obnovy venkova. Kostelec se nachází 8 km jižně od Stříbra a nabízí turistům několik historických památek, např. kostel sv. Jana Křtitele, kapli sv. Jana Nepomuckého nebo kapli sv. Václava a Vojtěcha.

Dalšími historickými památkami na území okresu Tachov, které stojí za zmínku, jsou hrad Gutštejn, resp. jeho zřícenina, která se nachází jižně od Konstantinových Lázní a hrad Švamberk ležící na vrchu Krasíkov západně od Konstantinových Lázní.

7.1.2.2 Muzea

V okrese Tachov se nachází relativně velké množství muzeí. Jedním z nich je Muzeum Českého lesa v Tachově, které nabízí turistům stálé expozice, nabídku výstav, přednášek a vlastní publikační činnosti. Městské muzeum ve Stříbře umožňuje poznat historii a geologické bohatství Stříbra a okolí. Ve městě Planá u Mariánských Lázní je zřízeno Hornické muzeum a jsou v něm vystavené ruční pracovní nástroje a těžká technika, kterou používali horníci při práci. Dalším muzeem je Regionální muzeum v Kladrubech, kde lze vidět stálou expozici o historii Kladrub. Nedaleko Kladrub se nachází další muzeum, které se nazývá Muzeum Československého opevnění. U bývalého hraničního přechodu Rozvadov se v roce 2011 otevřelo Muzeum Železné opony, kde se v budově bývalé celnice nachází celá řada exponátů, fotografií a historických dokumentů z období po první světové válce. V obci Halži, která leží 7 km od Tachova, se nachází Vesnické muzeum, ve kterém je k vidění zemědělská technika používaná při práci v minulosti. Muzeum se nachází také v Černošíně, Konstantinových Lázní nebo Bezručicích.

7.1.2.3 Rozhledny

Na nejvyšším vrcholu Tachovska Havranu se nachází stejnojmenná rozhledna, která nedávno prošla rekonstrukcí a byla znovu zpřístupněna veřejnosti. Nově postavená

rozhledna, která na první pohled zaujme svým designem, se nachází na vrcholu Vysoká ve městě Tachov. Další rozhlednu nalezneme necelý kilometr od obce Bernartice, dále v obci Milíře, která leží nedaleko Přimdy nebo v Plané u Mariánských Lázní na Bohušově vrchu. Jako rozhledna slouží také zámecká věž v Boru nebo věž radnice ve Stříbře.

7.1.2.4 Lázeňství

Jedinými lázněmi v regionu jsou léčebné lázně v Konstantinových Lázních. Tyto lázně se zaměřují na prevenci, léčbu a rehabilitaci kardiovaskulárních onemocnění, tedy onemocnění srdce a cév a léčby pohybového ústrojí. Zdejší minerální prameny se vyznačují nejvyšším obsahem kysličníku uhličitého v Čechách. Konstantinovy Lázně disponují několika hotely a penziony. Hlavním a největším léčebným domem je dům Prusík, ve kterém se nachází 8 jednolůžkových, 55 dvoulůžkových pokojů a 4 apartmány. Dalšími hotely v Lázních jsou Spa Boutique Hotel LÖWENSTEIN a Lázeňský hotel Jirásek. Ubytování je možné také v Lázeňském penzionu Palacký, Purkyně, Mánes, Marie, Mír nebo Praha [41].

V Konstantinových Lázních se také nachází Wellness centrum Konstantin, který nabízí návštěvníkům relaxační bazén, několik saun, parní lázeň, kavárnu, relaxační prostory nebo fitness centrum [58].

7.1.2.5 Pivovarnictví

Pivovar Chodovar spol. s.r.o. je jediným pivovarem v regionu. Tento rodinný pivovar se nachází v městysu Chodová Planá. Pivovar se skládá z několika částí, ze samotného pivovaru, hotelu U Sládka, restaurací Ve Skále a restaurací Stará Sladovna, pivních lázní a wellnessu [36].

Pivovar se donedávna nacházel také ve Stříbře. Pivovar U Rybiček byl zprovozněn v roce 2007 a fungoval pouze 5 let. 31.12.2012 byl provoz pivovaru ukončen.

7.1.2.6 Akce

V regionu se koná celá řada každoročně se opakujících akcí pro veřejnost. Za zmínku stojí mezinárodní festival potápěčských filmů PAF Tachov konaný v březnu. V dubnu se každoročně koná Zahájení zámecké sezony v Boru, Slavnostní zahájení pivní sezony v Chodové Plané a turistický pochod Plánská 50. V květnu se zahajuje lázeňská sezona v Konstantinových Lázních. V měsíci červnu se konají Městské slavnosti ve Stříbře, dále v Chodové Plané se konají Svatojánské slavnosti a taktéž v Chodové Plané se koná Mistrovství Evropy v koulení pivních sudů. V červnu taktéž začíná cyklus koncertů ve Světecké jízdárně v Tachově s názvem Dveře jízdárny dokořán. Začátkem prázdnin se koná největší hudební festival v okrese Tarock, který probíhá na letišti nedaleko Tachova. Jinak jsou prázdninové měsíce většinou ve znamení slavností a poutí. V červenci probíhá Anenská pouť v Plané u Mariánských Lázní a Zámecké historické slavnosti v Boru. V polovině srpna se konají Historické slavnosti v Tachově a Pivní slavnosti v Chodové Plané. V srpnu se také koná festival s názvem Kladrubské léto. V září pak probíhají Loretánské slavnosti v Boru.

7.2 Realizační předpoklady

Realizační předpoklady jsou v práci rozděleny na podkapitoly věnující se silniční dopravě, železniční dopravě, cyklo dopravě, ubytovacím zařízením, stravovacím zařízením a turistickým informačním centřům.

7.2.1 Silniční doprava

Hlavní tepnou okresu je dálnice D5, která spojuje Prahu s Plzní a dále s hraničním přechodem na Rozvadově a navazuje na německou dálnici A6. Do provozu byla postupně uváděna mezi lety 1982 až 2006, kdy byl dokončen obchvat města Plzně. Provozní délka dálnice je 151 km [37]. Okresem dále vede jedna silnice I. třídy (č. 21), která vede od sjezdu z dálnice D5 Nová Hospoda (Exit 128), směrem na Planou u Mariánských Lázní až na hraniční přechod Vojtanov. Zbytek dopravních cest mají statut silnice II. a nižší třídy [42].

7.2.2 Železniční doprava

Okresem Tachov vede tzv. III. tranzitní železniční koridor, který vede z Mostu u Jablunkova (okres Frýdek - Místek) přes Bohumín, Olomouc, Pardubice, Prahu, Plzeň, Stříbro, Planou u Mariánských Lázní až do Chebu. Tato trať prošla v nedávné minulosti přestavbou, která umožnila zrychlení přepravy.

Další důležitou tratí v okrese je trať 184, která vede z Plané u Mariánských Lázní přes Tachov, Bor u Tachova, Stráž až do Domažlic. Okresem dále vede trať 177 ze Svojšína do Boru u Tachova a trať 178 z Pňovan do Bezdržic [60].

7.2.3 Cyklodoprava

Cyklistická doprava se na území ČR rozvíjí a postupem času se stala nejen sportem a příležitostí pro využití volného času, ale i samostatným druhem dopravy. Není tomu jinak ani na Tachovsku, kde jsou dobré podmínky pro cykloturistiku a cyklodopravu a je zde hustá síť cyklostezek. Za zmínku stojí cyklotrasa EuroVelo 13 - Stezka železné opony (viz příloha 5), která je jednou z 14 evropských cyklotras, dále cyklotrasa Přátelství - CT 37, Magistrála Český les - CT 36 nebo Sklářská cesta - CT 171.

7.2.4 Ubytovací zařízení

Pro zkoumání předpokladů ubytovacích zařízení byla použita databáze hromadných ubytovacích zařízení ČR z Českého statistického úřadu. Seznam všech hromadných ubytovacích zařízení je k nahlédnutí v příloze 20. V regionu se nachází celkem 58 ubytovacích zařízení různé kategorie.

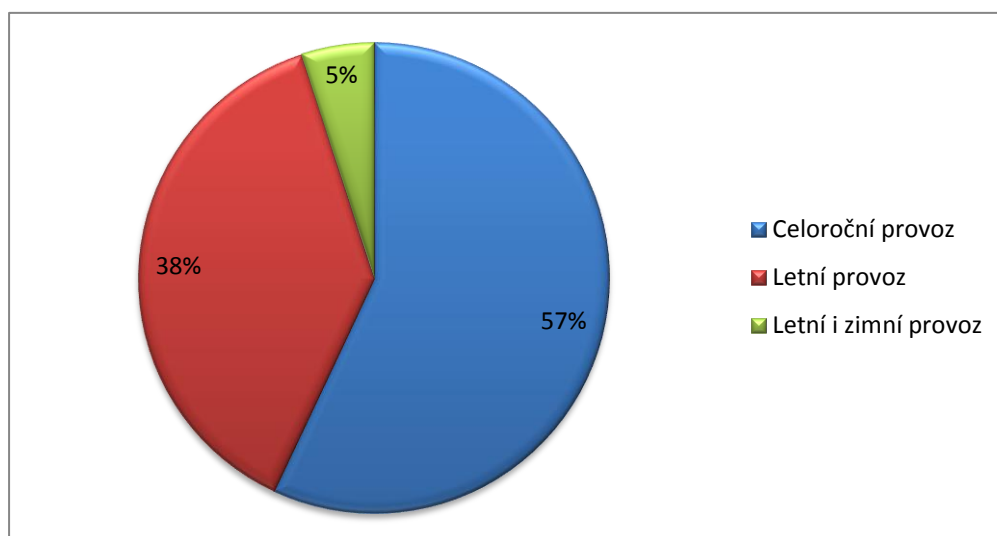
Tab. č. 1: Hromadná ubytovací zařízení v okrese Tachov (k 03.03.2016)

Kategorie ubytovacích zařízení	Počet
Hotel***	5x
Hotel**	1x
Hotel*	1x
Hotel garni	3x
Penzion	20x
Kemp	5x
Chatová osada	8x
Turistická ubytovna	5x
Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10x
Celkem	58

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

V okrese Tachov se nachází pouze pět hotelů tříhvězdičkové kategorie. Oproti tomu např. okres Domažlice má 8 hotelů tříhvězdičkové kategorie, okres Klatovy dokonce 24. Dále je zde jeden hotel jednohvězdičkové kategorie, jeden hotel dvouhvězdičkové kategorie a tři hotely garni, což je podle oficiální jednotkové klasifikace ubytovacích zařízení v ČR hotel, jenž má vybavení jen pro omezený rozsah stravování [35]. Nejvíce je v okrese penzionů, celkem 20, dále 5 kempů a turistických ubytoven, 8 chatových osad a 10 ostatních zařízení.

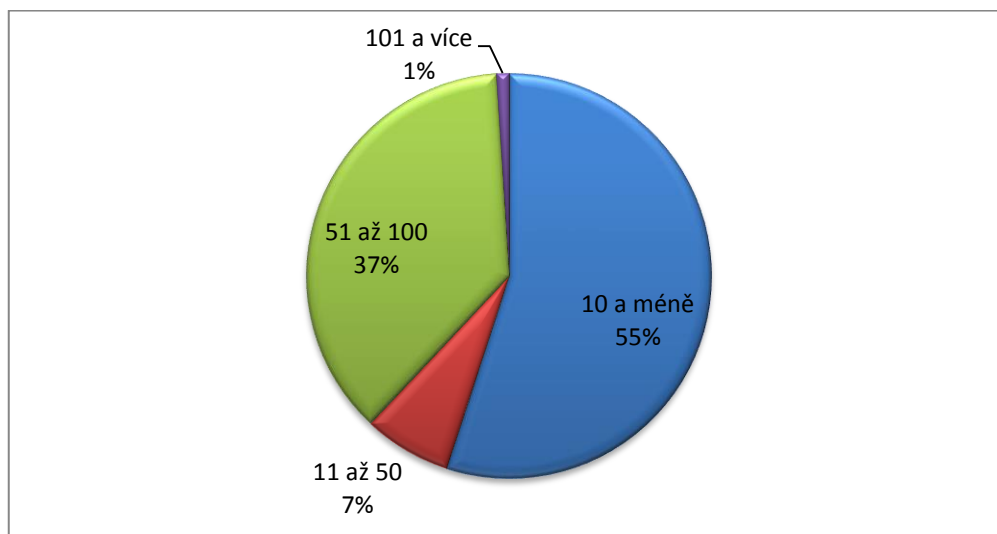
Obr. č. 4: Sezónní provoz v hromadných ubytovacích zařízeních v okrese Tachov v % (stav k 03.03.2016)

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

Provoz ubytovacích zařízení je v okrese z 57% celoročního charakteru. Pouze v letních měsících je v provozu 38% zařízení a zbylých 5% své zařízení provozuje v letních a zimních měsících.

Obr. č. 5: Počet pokojů v hromadných ubytovacích zařízeních v okrese Tachov v % (stav k 03.03.2016)

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

Na obrázku č. 5 lze vidět počty pokojů v ubytovacích zařízeních v okrese Tachov vyjádřené v procentech. Nejvyšší zastoupení 55% mají zařízení s 10 a méně pokojů. 37% zařízení má 51 až 100 pokojů. 11 až 50 pokojů je k dispozici v 7% ubytovacích zařízení a pouze zařízení Léčebné lázně Konstantinovy Lázně disponuje 101 a více pokojů.

Tab. č. 2: Srovnání počtu hromadných ubytovacích zařízení okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014

Okres	Ubytovací zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany
Domažlice	54	822	2 407	691
Klatovy	241	3 454	9 648	1 042
Plzeň-město	64	2 520	5 517	300
Plzeň-jih	26	376	1 197	99
Plzeň-sever	47	1 095	3 795	947
Rokycany	32	697	2 207	231
Tachov	53	1 114	3 273	444

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

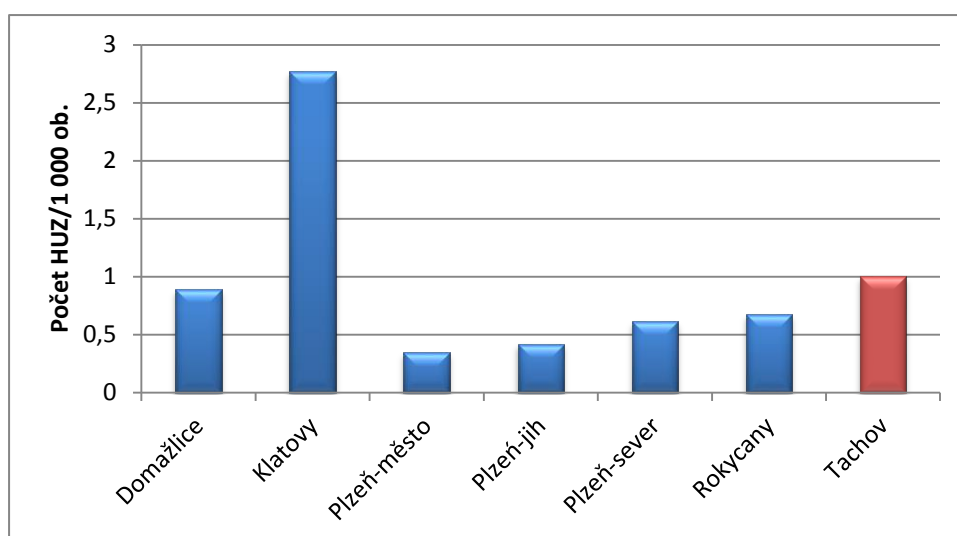
Tab. č. 3: Srovnání počtu hromadných ubytovacích zařízení okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel

okres	počet HUZ/1000 obyvatel	počet pokojů/1000 obyvatel	počet lůžek/1000 obyvatel	počet míst pro stany a karavany/1000 obyvatel
Domažlice	0,89	13,47	39,45	11,32
Klatovy	2,77	39,77	111,08	11,99
Plzeň-město	0,34	13,46	29,46	1,6
Plzeň-jih	0,42	6,04	19,24	1,59
Plzeň-sever	0,61	14,22	49,27	12,29
Rokycany	0,67	14,56	46,09	4,82
Tachov	1	21,07	61,91	8,4

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

V tabulce číslo 2 lze vidět stav ubytovacích zařízení, pokojů, lůžek a míst pro stany a karavany v okresech Plzeňského kraje v roce 2014. Pro lepší srovnání jsou počty hromadných ubytovacích zařízení v tabulce číslo 3 přepočteny na 1 000 obyvatel daného okresu. Srovnání zkoumaného okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje lze vidět na následujících grafech.

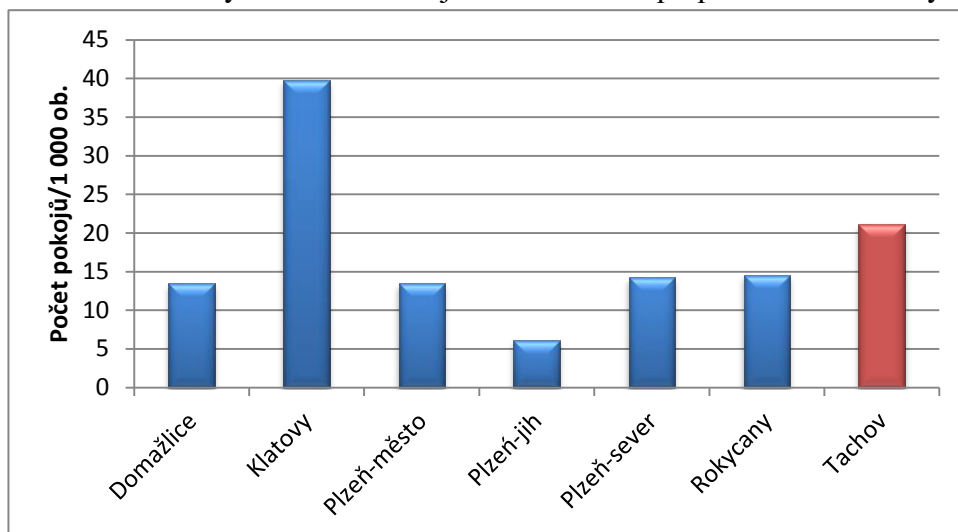
Obr. č. 6: Srovnání počtu všech hromadných ubytovacích zařízení okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v přepočtu na 1 000 obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

V počtu HUZ přepočtených na 1 000 obyvatel jednoznačně vede okres Klatovy (2,77). Okres Tachov je na 2. místě s 1 lůžkem na 1 000 obyvatel. Hned v závěsu je okres Domažlice. Další místa obsadily okresy Rokycany, Plzeň-sever, Plzeň-jih a poslední místo zaujímá okres Plzeň-město.

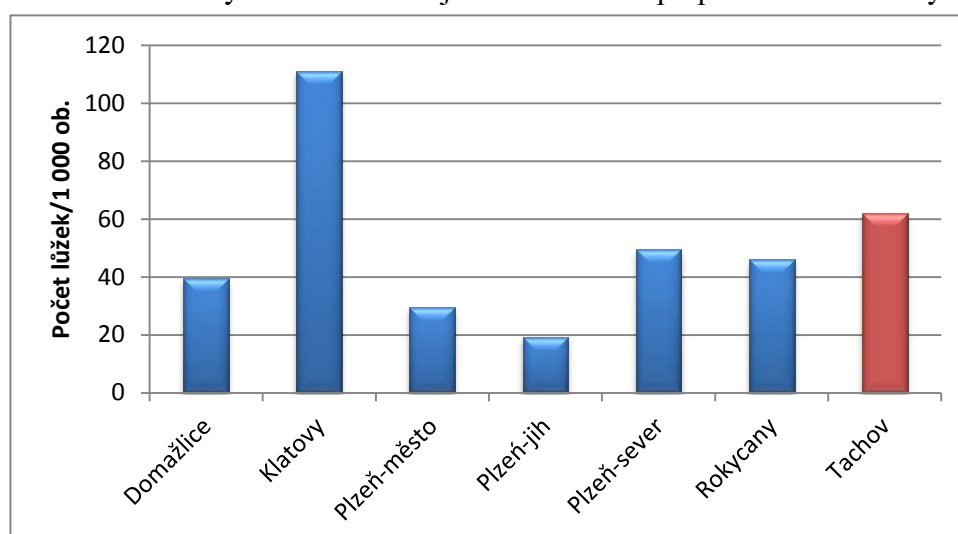
Obr. č. 7: Srovnání počtu pokojů v hromadných ubytovacích zařízeních okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

Co se týče počtu pokojů v HUZ v Plzeňském kraji v přepočtu na 1 000 obyvatel vede opět okres Klatovy, který má přibližně o 19 pokojů na 1 000 obyvatel více než druhý okres Tachov. Dále jsou okresy v rámci tohoto ukazatele relativně vyrovnány. Výjimkou je okres Plzeň-jih, který má jen 6 pokojů na 1 000 obyvatel.

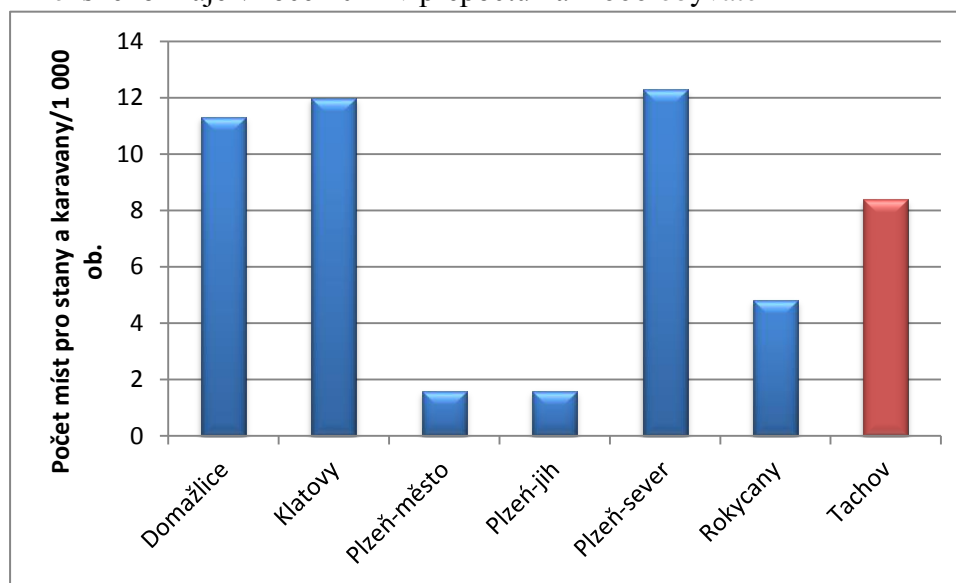
Obr. č. 8: Srovnání počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

Okres Klatovy také vévodí pomyslnému žebříčku v rámci ukazatele počtu lůžek na 1 000 obyvatel (111,08 lůžek/1 000 obyvatel). Druhý nejvyšší počet má okres Tachov (61,91). Třetí místo zaujímá okres Plzeň-sever (49,27), v těsném závěsu za tímto okresem je okres Rokycany (46,09). Nejhůře je na tom opět okres Plzeň-jih, který má jen 19,24 lůžek na 1 000 obyvatel okresu.

Obr. č. 9: Srovnání počtu míst pro stany a karavany okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [25]

Ukazatel počtu míst stanů a karavanů v přepočtu na 1 000 obyvatel je na prvních třech místech velmi vyrovnaný. Nejlépe je na tom okres Plzeň-sever (12,29), který vede těsně před okresy Klatovy (11,99) a Domažlice (11,32). Okres Tachov je na čtvrté pozici s počtem 8,4 míst na 1 000 obyvatel. Na pátém místě je okres Rokycany. Nejhůře jsou na tom okresy Plzeň-město a Plzeň-jih.

7.2.5 Stravovací zařízení

Další nezbytnou součástí pro realizaci cestovního ruchu jsou stravovací zařízení. V současné době se stravovací zařízení stávají samostatným motivem pro uskutečnění

cestovního ruchu. V tomto případě mluvíme o tzv. gastronomickém cestovním ruchu, který je popsán v kapitole věnující se specifickým formám cestovního ruchu.

Pro okres Tachov je charakteristické, že stravovací zařízení jsou součástí zařízení ubytovacích. Samostatně stojící stravovací zařízení se vyskytují spíše ve větších městech, jako jsou Tachov, Stříbro, Bor nebo Planá u Mariánských Lázní. Samostatně stojící stravovací zařízení se nacházejí také u hranic s Německem, a to hlavně v obci Rozvadov. Tato zařízení jsou ovšem uzpůsobena, hlavně cenově, klientele ze sousedního Německa.

7.2.6 Informační centra

Na území okresu se nachází celkem 7 turistických informačních center. Informace o území mohou turisté získat v infocentrech v Boru u Tachova, Černošíně, Kladrubech, Konstantinových Lázních, Přimdě, Stříbře a Tachově. Tři infocentra jsou zároveň členy Asociace turistických informačních center České republiky (A.T.I.C). Jedná se o Regionální informační centrum Tachov, Informační turistické centrum Přimda a Infocentrum Černošín [20], [47].

8 VÝZKUM INOVACÍ V CESTOVNÍM RUCHU V OKRESE TACHOV

8.1 Chodovar spol. s.r.o.

Rodinný pivovar v Chodové Plané byl vystavěn nad prastarými sklepy a je spojován se vznikem chodského hrádku. S touto dobou je spojena i pověst o pejsku Albim, který je vyobrazený ve znaku pivovaru Chodovar. Ve znaku pivovaru nalezneme také rok 1573, který znázorňuje nejstarší písemný doklad.

V současnosti se vedení pivovaru věnuje rodina Plevkova. Ročně rodinný pivovar Chodovar vyprodukuje přibližně 90 tisíc hektolitrů piva a stáčené minerální vody a 1700 tun sladu.

Historický areál pivovaru je velmi vyhledávaným turistickým místem, které navštěvují nejen čeští turisté, ale i turisté ze zahraničí. Pivovar nabízí turistům velmi zajímavé prostředí a možnosti, které se soustřeďují do restaurace Ve Skále (viz příloha 16), která je částí unikátního skalního labyrintu 800 let starých pivovarských sklepů. Restaurace umožňuje posezení až pro 260 hostů a součástí je i malé pivovarské muzeum. Dalším atraktivním místem je restaurace Stará Sladovna, která se nachází v budově původní sladovny. Budova má jedinečnou architekturu a slouží především k neobvyklé prezentaci místního piva a jeho historie. Tato restaurace nabízí 150 míst obklopených pivovarskou technologií a velkou terasu s výhledem na areál pivovaru s kapacitou 300 míst.

Aby turisté mohli v Chodové Plané a jejím okolí trávit více času, je pro ně v areálu pivovaru zřízen Wellness hotel U Sládka. Hotel pro své klienty nabízí luxusní podmínky v podobě lázní, bazénu, sauny nebo masáží. Součástí hotelu je také půjčovna kol, minigolf, připojení na internet nebo dětský koutek.

Po návštěvě hotelu U Sládka bylo téma práce konzultováno s ředitelem hotelu panem Bc. Mojmírem Prokešem Dis., od kterého byly poskytnuty statistiky návštěvnosti lázní a wellnessu a statistiky návštěvnosti hotelu U Sládka rozdělených podle národnosti, počtu přenocování a průměrného počtu dní strávených v hotelu. Tyto statistiky lze vidět v následujících tabulkách. Dále proběhlo seznámení s balíčky, které se poskytují od roku 2008.

Chodovar spol. s.r.o. nabízí návštěvníkům několik druhů balíčků. Pro přehled nabízených balíčků slouží tabulka č. 4.

Tab. č. 4: Přehled balíčků Chodovaru spol. s.r.o.

Název balíčku	Počet dní	Cena balíčku (Kč)
Pivní lázeň z lásky	3	6900 - 7580 za dvě osoby
Relaxace v pivní lázni I.	3	3250 - 3650 za jednu osobu
Relaxace v pivní lázni I.	4	5100 - 5690 za jednu osobu
Antistresový program	5	6100 - 6750 za jednu osobu
Pivní akademie březen 2016	3	3950 za jednu osobu
Pivní akademie listopad 2016	3	3950 za jednu osobu

Zdroj: vlastní zpracování dle [36]

V přehledu balíčků lze vidět název balíčku, počet dní a cenu. Ke každému balíčku jsou ovšem další služby v ceně. Většinou se jedná o večeri v restauraci Stará Sladovna, pivní lázeň, masáž, volný vstup do bazénu, whirlpool, Kneipovy koupele, prohlídky pivovaru, zapůjčení horského kola nebo rybaření v pivovarském rybníce. Velmi zajímavým balíčkem je Pivní akademie, kterou pivovar pořádá 3 dny v březnu a 3 dny v listopadu. Balíček Pivní akademie obsahuje celodenní program zahrnující noční prohlídky pivovaru při svíčkách, vaření vlastního piva, prohlídky pivních lázní s „otcem pivních lázní“ MUDr. Romanem Vokatým, ukázkou barmanské práce nebo ochutnávku českých i zahraničních druhů pív.

D. Jakubíková ve své publikaci Marketing cestovního ruchu: Jak uspět v domácí i světové konkurenci (2009) uvádí, že termín balíček znamená souhrn dvou a více rezervovaných nebo zakoupených služeb podle přání zákazníka [8]. Balíčky se tedy v současné době považují za inovativní prvek, který má za úkol zatraktivnit nabízené služby a přilákat na tyto služby více turistů. Tyto balíčky se zařazují do skupiny tzv. produktových (výrobních) inovací.

Tab. č. 5: Návštěvnost lázní a wellnessu Chodovaru

rok	2012	2013	2014	2015
návštěvnost	16288	16681	16094	16146

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce lze vidět návštěvnost pivních lázní a wellnessu provozovaných hotelem U Sládka za roky 2012, 2013, 2014 a 2015, která se pohybovala každoročně mezi 16 000 až 17 000 návštěvníky. V roce 2012 se měnilo programové vybavení hotelu, starší data proto nejsou k dispozici.

Tab. č. 6: Návštěvnost, počet přenocování a průměrná délka pobytu v hotelu U Sládka

rok	2012	2013	2014	2015
Návštěvnost	8887	9258	9625	10859
Přenocování	15471	15686	17488	19652
průměrná délka pobytu	1,74	1,69	1,82	1,81

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce lze vidět celkovou návštěvnost, celkový počet přenocování a průměrnou délku pobytu v hotelu U Sládka. Návštěvnost se každoročně zvyšuje, stejně tak počet přenocování. Na těchto ukazatelích je vidět, že hotel se snaží balíčky měnit a zlepšovat, aby byly pro návštěvníky atraktivnější a pobývali zde delší dobu, což je ostatně vidět i na průměrné délce pobytu, která se za poslední dva roky pohybovala lehce přes 1,8 dnu, zatímco v roce 2013 to bylo jen 1,69 dnu.

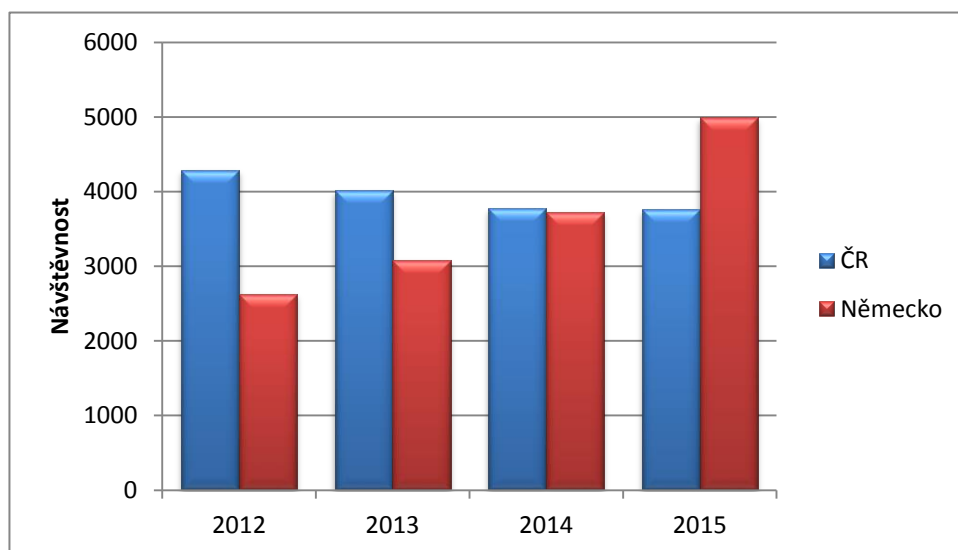
Tab. č. 7: Návštěvnost hotelu U Sládka podle vybraných národností návštěvníků

Rok	2012	2013	2014	2015
Česká republika	4288	4014	3776	3761
Německo	2627	3080	3727	4994
Rusko	379	309	295	304
USA	231	319	300	202
Francie	45	118	132	82
Itálie	63	99	145	104
Rakousko	188	157	144	133
Švýcarsko	81	120	191	150
Slovensko	197	91	124	208

Zdroj: vlastní zpracování

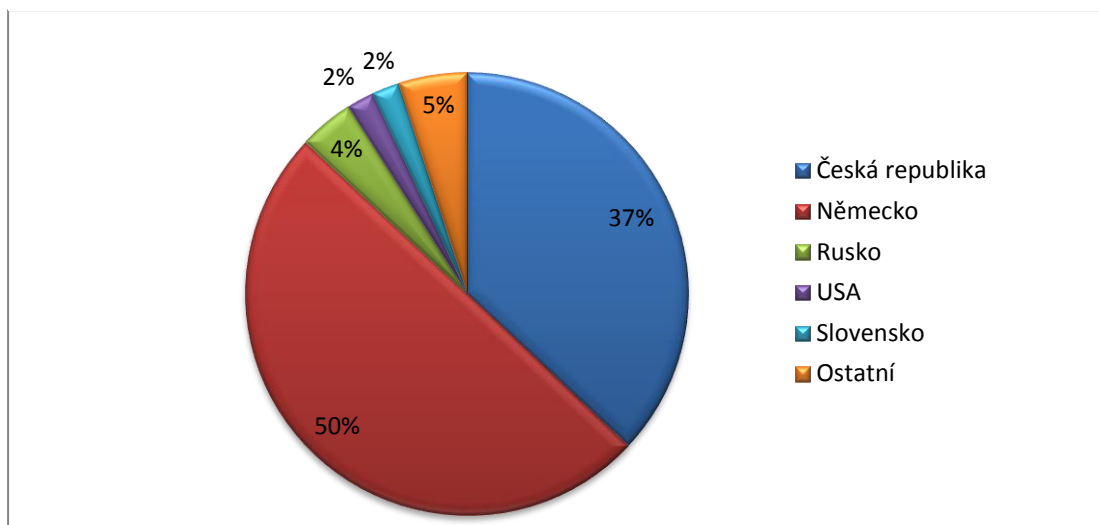
Tabulka ukazuje návštěvnost hotelu U Sládka v letech 2012 až 2015 u vybraných národností (starší data nejsou k dispozici stejně jako u návštěvnosti lázní a wellnessu). Z tabulky je vidět, že nejčastějšími návštěvníky hotelu jsou Češi a Němci, dále Rusové, Američané, Slováci nebo Rakušané. Z tabulky lze vyčíst, že hlavně na hosty z Německa se v posledních letech vedení hotelu zaměřilo, protože se jejich počet od roku 2012 zvednul téměř o 2 500. V roce 2015 dokonce německá klientela převýšila klientelu českou a to téměř o 1 250 návštěvníků. Jednou z příčin toho jevu je inovace v propagaci pomocí facebookových stránek, které se prezentují články nejen v českém jazyce, ale i v jazyce německém.

Obr. č. 10: Srovnání klientely z ČR a Německa v hotelu U Sládka v letech 2012 až 2015

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. č. 11: Procentuální srovnání návštěvnosti podle vybraných národností v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku lze vidět, že v roce 2015 polovina klientů hotelu byla německé národnosti. České národnosti bylo 37% klientů. Dále byly 4% návštěvníků ruské národnosti, 2% z USA a 2% ze Slovenska. 5% klientů bylo zařazeno do skupiny ostatních (Rakušané, Švýcaři, Francouzi, Italové).

8.2 Cyklobus „Mže“ a „Český les“

Při návštěvě infocentra v Tachově proběhlo seznámení se službou cyklobusů, kterou provozuje společnost ČSAD autobusy Plzeň, a.s. (viz příloha 6). Autobusy se speciálním přívěsem pro přepravu kol jezdí na pěti linkách, z nichž každá má své specifické pojmenování. V okrese Tachov se situují dvě linky. Linka Mže, která vznikla ve spolupráci města Tachova a Plzeňského kraje v roce 2014, vede do Staré Knížecí Huti a linka Český les, která vznikla ve spolupráci obcí a ČSAD autobusy Plzeň s.r.o., vede do města Přimda [29]. Tyto cyklobusy byly zřízeny za účelem poznání přírody, měst, obcí a historických památek v Českém lese a okolí. Pomocí cyklobusů se lze dostat se svým kolem na značené cyklotrasy, kterých je na Tachovsku nespočet.

Stejně jako v případě balíčků poskytovaných v pivovaru Chodovar, zařazujeme cyklobus do inovací produktových, jelikož se jedná o relativně nově poskytovanou

službu, která zvyšuje konkurenceschopnost regionu na úkor druhých a podkrývá nevyužitý potenciál cestovního ruchu v regionu.

8.3 Jízdárna ve Světcích u Tachova

Jízdárna ve Světcích ležící v periferní části města Tachova, 2 km od centra města, je největší jízdárnou v České republice a druhou největší ve střední Evropě (první příčku zaujímá jízdárna ve Vídni). S Tachovem je propojena silnicí a tzv. Knížecí alejí.

Historie jízdárny je spjata s rodem Windischgrätzů, zejména s Alfredem I. Windischgrätzem. Projekt a rozpočet jízdárny byl vypracován chebským stavitelem Haberzettlem. Jízdárna byla vybudována v roce 1862. Budova v sobě spojuje prvky průmyslové architektury a aristokratické stavby a má velmi význačný krov s tzv. lucernou. V minulosti byly součástí jízdárny kovárna, sklad, prostory pro odvoz hnoje, lóže a pokoje. Jízdárnu také mohlo obývat až 24 koní. Po roce 1945 přešla jízdárna do vlastnictví státu a začala chátrat. V roce 1989 byla dokonce odsouzena k demolici. Záchranu jízdárny přinesla změna režimu v roce 1989. O 8 let později získalo tento objekt do vlastnictví město Tachov a v roce 2000 začala rekonstrukce. V roce 2010 byla jízdárna ve Světcích odměněna nálepkou národní kulturní památky České republiky [39], [65].

Jízdárna je někdy označována jako perla Tachova. Proto město Tachov soustřeďuje na tuto památku velkou pozornost a snaží se jízdárnu zviditelnit a přilákat tam návštěvníky. Při rozhovoru s Pavlem Voltrem, který je zaměstnancem Městského kulturního střediska (MKS Tachov), došlo k seznámení s informacemi ohledně inovování objektu.

První inovací, kterou je nutno zmínit je tzv. virtuální prohlídka, kterou provozuje web virtualtravel.cz (viz příloha 7). Virtuální prohlídka pracuje podobně jako například aplikace Google Earth. Lze si tedy prohlédnout interiér jízdárny a venkovní prostory jízdárny pomocí internetu. Tuto službu lze zařadit do dvou kategorií inovací. Jedná se o inovaci produktovou, jelikož se jedná o poskytovanou službu turistům. Zároveň se také jedná o inovaci marketingovou, kdy prohlídka může sloužit jako reklamní tahák.

V jízdárně se také koná mnoho kulturních akcí. Pro skupiny jsou od roku 2006 pořádány skupinové prohlídky jízdárny, které si lze předem objednat. Jednotlivcům je jízdárna zpřístupněna v rámci akce Dveře jízdárny dokořán, Dny evropského dědictví a při Historických slavnostech. Tyto prohlídky jsou velmi atraktivní, jelikož se jedná o prohlídky v kostýmech. V rámci Historických slavností je tradicí, že v okolí jízdárny a uvnitř se pohybují koně (viz příloha 14). Za zmínku stojí také festival Dveře jízdárny dokořán. Díky tomuto hudebnímu cyklu navštívilo město Tachov nespočet předních českých umělců, např. Lucie Bílá, Petr Malásek, Pavel Šporcl, Daniel Hůlka nebo soubor Spirituál Kvintet. V jízdárně se také koná akce Kinokavárna, kdy jsou v interiéru jízdárny promítány filmy.

Tab. č. 8: Počet návštěvníků jízdárny, kteří absolvovali komentovanou prohlídku

rok	počet návštěvníků
2015	3000
2014	2400
2013	1902

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [67]

Tab. č. 9: Návštěvnost jízdárny v roce 2015

Akce	Počet návštěvníků
výstava „Císařův pekař“	2272
prohlídky jízdárny	3000
barokní opera	900
koncert 5 řek	300
hud. festival „Dveře jízdárny dokořán“	506
Večerní prohlídky jízdárny 20.11.	190

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ze zdroje [67]

Návštěvnost komentovaných prohlídek ve Světecké jízdárně se každoročně zvedá. V roce 2015 byla návštěvnost téměř o 1 100 návštěvníků vyšší než v roce 2013. Tento návštěvnický progres je jedním z výsledků inovativního přístupu města Tachova.

Obr. č. 12: Prohlídky v dobových kostýmech v jízdárně

Zdroj: [61]

8.4 Tachovský zámek

První zmínka o hradisku, které vzniklo na místě dnešního zámku, pochází z roku 1126, kdy bylo na příkaz knížete Soběslava přebudováno a rozšířeno. Za vlády Přemysla Otakara II. byl na tomto místě vybudován hrad, který byl za vlády Lucemburků rozšířen o palác. Na hradě často pobýval Karel IV., který ho na svou dobu komfortně vybavil. V 15. století hrad dobyli Husité a hrad začal chátrat. V letech 1664 až 1784 vlastnili hrad Losyové, kteří měli potřebné finanční prostředky a hrad

přebudovali na zámek v barokním stylu. V dalších letech byly na zámku zbourány na příkaz Josefa Mikuláše Windischgrätze hospodářské budovy a bylo postavené tzv. severní křídlo. Zbourána byla také hradní věž, místo ní bylo vybudováno zámecké jižní křídlo. Po II. světové válce začal zámek chátrat a později byl odkázán k demolici. Té zabránili obyvatelé města a v roce 1968 začala jeho rekonstrukce [53].

Po úspěšných opravách na zámku fungoval městský úřad, který zde sídlil až do roku 2012. Od roku 2014 se s podporou EU-ROP Jihozápad a projektu „Zámek Tachov- vytvoření turistických zajímavých expozic“ zámek zpřístupnil veřejnosti [53].

Obdobně jako u jízdárny ve Světcích je k dispozici virtuální prohlídka zámku a jeho okolí. Město Tachov se také snaží zatraktivnit a zpříjemnit prohlídky zámku. Prohlídky tedy probíhají v dobových kostýmech.

Tab. č. 10: Přehled návštěvnosti na Tachovském zámku

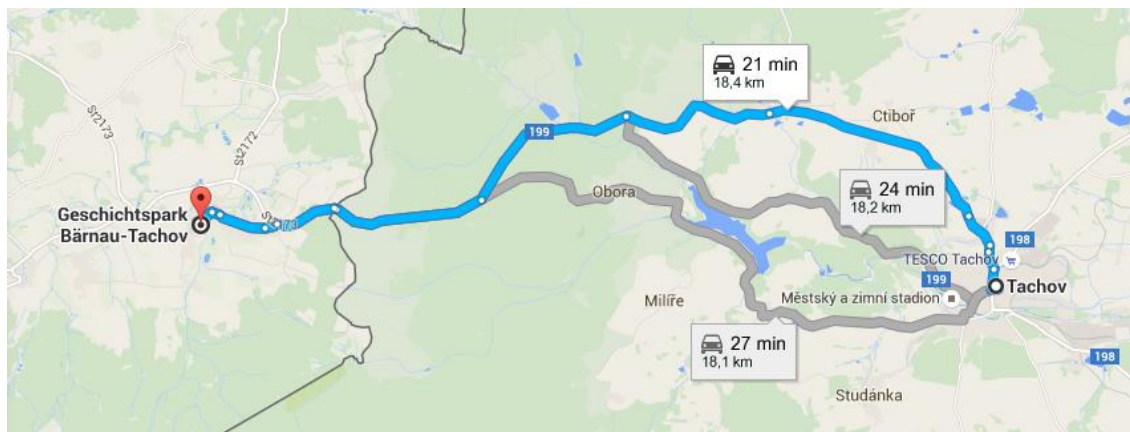
návštěvnost od - do	19.12.2014 - 31.12.2015
počet návštěvníků	5764

Zdroj: vlastní zpracování dle ze zdroje [68]

8.5 Historický park Bärnau - Tachov

Příkladem kvalitně fungující přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu a inovací je Historický park Bärnau - Tachov. Velmi inovativní atraktivita se situuje v německé obci Bärnau. Obec Bärnau se nachází ve spolkové zemi Bavorsko, ve vládním obvodu Horní Falc, v zemském okrese Tirschenreuth přibližně 18 km po silnici od města Tachova.

Obr. č. 13: Dopravní vzdálenost Bärnau - Tachov

Zdroj: [42]

Historický park vznikl na základě přeshraničního projektu mezi českým, resp. tachovským občanským sdružením Terra Tachovia a německým spolkem Via Carolina za spolufinancování Evropské unie z prostředků fondu pro regionální rozvoj „INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI“.

Obr. č. 14: Znak projektu

Zdroj: převzato z [54]

Společným cílem projektu spolků Terra Tachovia a Via Carolina je vytvořit pro české a německé občany tradici příležitostí, vytvářet tradici setkávat se a tvořit společnou budoucnost a navázat tak mezi sebou vztahy jako v minulosti, kdy hranice nerozdělovaly vztahy mezi lidmi [34].

Historický park vznikl na tzv. „Zlaté cestě“, která byla založena králem Karlem IV. a zajišťovala spojení mezi Prahou a německými městy Norimberkem a Frankfurtem

a územím lucemburské dynastie. Tuto cestu lemovala sídla zemských soudů a četné množství hradů [21].

Samotný historický park je velmi zajímavým muzeem v přírodě, pomocí kterého lze poznat a okusit život lidí, žijících od 9. až do 13. století. Muzeum se skládá z raně středověké vesnice, hrádku z 11. století a osady z období vrcholného středověku. Součástí parku je také restaurace.

Park je inovativní hned z několika důvodů. První inovací je samotná informační brožura, na které nalezneme tzv. QR kód (obr. č. 15). Při terénních šetřeních, která probíhala v infocentrech, bylo zjištěno, že jediná informační brožura má ve svém obsahu natisknut QR kód a byla to právě brožura věnovaná parku Bärnau-Tachov. Tyto QR kódy se používají k rychlému přenosu informací do mobilního zařízení nebo tabletu pomocí aplikace, kterou si lze zdarma stáhnout přes internet. QR kód touto aplikací vyfotíme a poté se otevře požadovaný obsah. Brožura je k nahlédnutí v příloze 8.

Obr. č. 15: QR kód

Zdroj: převzato [22]

Další inovativní službou je výuka v muzeu, kde se návštěvníci dozvědí, co lidé v této době jedli nebo jak trávili běžný den. Lze si také vyzkoušet některé věci prakticky, tak jak se to dělalo ve středověku, např. rozdělávání ohně, stavba plotu nebo střelba z luku. V nabídce jsou jak kurzy pro školní kolektivy, tak pro běžnou veřejnost, kde jsou nabízeny půldenní programy a celodenní zážitkové programy.

Inovace je také ve formě audioprůvodce. Ten nabízí návštěvníkům historického parku prohlídku s výkladem. Tento přístroj je vybaven malou obrazovkou a je k dispozici zdarma k zaplacenému vstupnému (viz příloha 9).

Poslední zjištěnou inovací je organizační inovace, která funguje tak, že turista má po předložení informační brožury, která je zadarmo k dostání v infocentrech, slevu 25 Kč na vstup do Historického parku.

Obr. č. 16: Historický park Bärnau-Tachov

Zdroj: převzato [28]

8.5.1 Terra Tachovia

Spolek Terra Tachovia je občanské sdružení, které se snaží o posílení vztahu občanů Tachova vůči domovskému regionu. Občanské sdružení vzniklo v roce 2004 za účelem studia a popularizace kulturních, společenských a politických dějin regionu Tachovska, rozvoje spolupráce mezi českou a německou stranou, pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí a údržby a obnovy památek, ochrany životního prostředí a podpory turistiky [54].

8.6 Město Přimda

Město Přimda leží v jihozápadní části okresu Tachov, v CHKO Český les v nadmořské výšce 700 m. n. m a 10 km od státní hranice s Německem. Dominantou města je zřícenina hradu (viz příloha 19), jehož počátky sahají až do 12. století a kostel sv. Jiří, který byl v druhé polovině 14. století přestavěn z románského stylu na styl gotický. Turistům je k dispozici také bazén s vířivkou a tobogánem otevřený v roce 2000 nebo Ski areál Přimda [43].

Při výzkumu bylo navštíveno do zdejšího informačního centra, kde se vedl rozhovor s odpovědnou pracovnící a dále bylo navštíveno na obecní úřad, kde probíhal rozhovor s místostarostou Přimdy Ing. Jiřím Kaderou. Při rozhovorech proběhlo seznámení se zdejšími zajímavostmi a samotným moderním infocentrem, jehož provoz byl zahájen v roce 2011. V infocentru je zdarma připojení Wi-Fi a od 01.09.2015 byl v prostoru infocentru zprovozněn bankomat UniCredit Bank.

Seznámení proběhlo také s informačními tabulemi, které obsahují už zmiňovaný inovativní QR kód (kap. 8. 5, obr. č. 14). Inovace je také v samotném webu města Přimdy, která je soustředěna na seniory. Jedná se o zjednodušenou verzi webu. Obsah webu je přizpůsoben potřebám starším občanům. Jeho ovládání je zjednodušeno, lze si nastavit velikost písmen a některý obsah je možno nechat si hlasově předčítat.

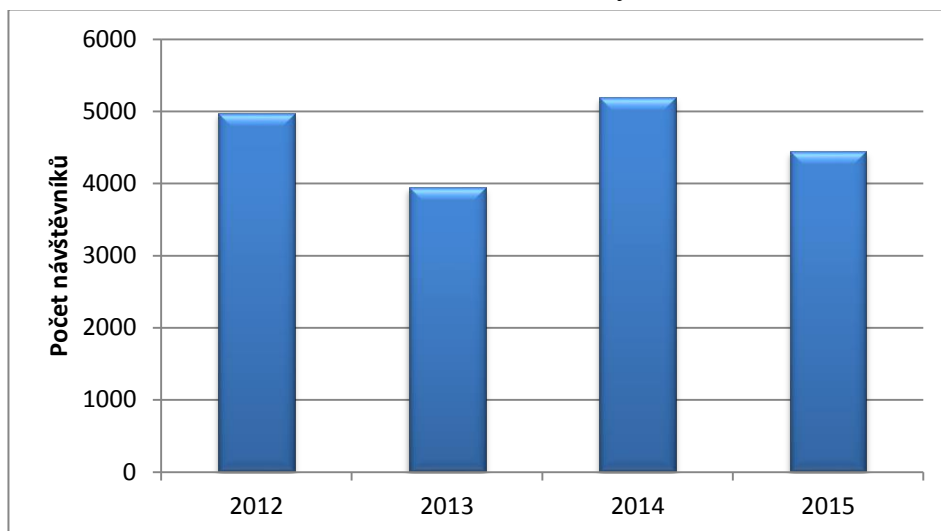
Při šetření byla získána také data o návštěvnosti infocentra za rok 2012 až 2015.

Tab. č. 11: Návštěvnost infocentra města Přimdy od roku 2012 do roku 2015

rok	2012	2013	2014	2015
návštěvnost	4979	3949	5192	4446

Zdroj: vlastní zpracování dle dat získaných terénním šetřením

Obr. č. 17: Návštěvnost infocentra města Přimdy od roku 2012 do roku 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle dat získaných terénním šetřením

Nejvyšší návštěvnost infocentra za poslední čtyři roky byla v roce 2014. Co se týče zahraniční klientely, přišlo do infocentra v roce 2015 z celkového počtu 4 446 návštěvníků 276 cizinců. Lze ale vidět, že návštěvnost nenarůstá, naopak v roce 2015 klesla. To může mít za následek např. mírná zima, která neumožnila příjezd lyžařům na zdejší sjezdovku.

8.7 Rozhledna Tachov Vysoká

Rozhledna v Tachově byla vystavěna na vrcholu kopce Vysoká v nadmořské výšce 564 m. n. m., přibližně 500 metrů od centra Tachova. Pro výstup na rozhlednu je potřeba zdolat 144 schodů a z výšky 25 metrů nad zemí lze vidět nejen Tachov a jeho okolí, ale například i Přimdu.

Investorem této stavby bylo město Tachov a celková cena stavby čítala 10,5 milionu korun. Stavba rozhledny začala v březnu roku 2014 a dokončila se v září téhož roku (21.09.2014) [51].

Rozhledna je inovativní hlavně ve svém konstrukční provedení a svým specifickým designem, jedná se tedy o marketingovou inovaci. Hlavní nosnou konstrukci rozhledny tvoří střední ocelový tubus, k jehož vrchu vede spirálové schodiště. Specifickým a unikátním prvkem konstrukce rozhledny je systém předpínacích lan, který zajišťuje stabilitu konstrukce. Jedná se celkem o 48 lan

z nerezové oceli, které jsou na dolním konci zakotveny do železobetonové konstrukce a na horním konci do ocelového kruhového rámu. Lana jsou vedena tak, že vytváří síť ve tvaru jednoosého rotačního hyperboloidu [15].

Rozhledna už také získala několik ocenění. V soutěži stavba roku 2015 získala za elegantní, nápadité a mimořádně architektonicky i konstrukčně zdařilé řešení Cenu časopisu stavitel [15] a v roce 2014 získala ocenění od hlasující veřejnosti jako Stavba roku Plzeňského kraje [45].

Obr. č. 18: Rozhledna Tachov

Zdroj: převzato [48]

8.8 Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s.

Konstantinovy Lázně leží ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Stříbro 35 km západně od krajského města Plzně a 31 km severovýchodně od města Tachov v nadmořské výšce 520 m. n. m. Geomorfologicky leží Konstantinovy Lázně na rozmezí Tepelské plošiny a Stříbrské pahorkatiny.

Léčebné lázně Konstantinovy Lázně se soustřeďují na léčbu, prevenci a rehabilitaci kardiovaskulárních onemocnění a pohybového ústrojí. Slouží pacientům po operacích srdce, infarktech myokardu, onemocnění aorty a velkých tepen končetin a dalších onemocněních srdce. Lázně jsou také určeny např. pro lidi s cukrovkou anebo pro pacienty mající problémy s dýchacím ústrojím [41]. K léčbě se využívají metody využívající minerální vody, která obsahuje oxid uhličitý, jehož obsah je největší v rámci ČR. Zároveň patří tyto lázně k nejmenším lázeňským zařízením v ČR [40].

První lázeňská budova byla na území města postavena v roce 1803. O 34 let později v roce 1837 lázně koupil Konstantin z Lövensteinu, podle kterého byly lázně pojmenovány. V roce 1872 byl založen lázeňský park a postavena nová lázeňská budova. Stěžejním rokem byl rok 1901, kdy byla do Konstantinových Lázní vybudována železniční trať, která měla za následek rozvoj lázní a odstartovala budování nových ubytovacích kapacit. Od 01.05.1992 patří lázně akciové společnosti Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s. V současnosti Léčebné lázně nabízí návštěvníkům více jak 800 lůžek v lázeňských domech, hotelech a penzionech [41].

Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s. se snaží inovovat své služby a přilákat tak návštěvníky. Proto nabízí několik inovativních balíčků. Pro rok 2016 je připraveno v nabídce celkem 7 druhů balíčků. První balíček s názvem Týden pro seniory je určen speciálně pro lidi v pozdějším věku a jeho cílem je seznámit účastníky s možností aktivního stáří a zvýšit jejich fyzickou i psychickou kondici. Druhý balíček Lázeňská kúra trvající 14 dní nabízí procedury směřující k regeneraci a obnově energie člověka. Podobně nastavené jsou další nabízené balíčky Zdraví z lásky a Wellness týdenní pobyt. Pro zájemce o kratší pobyt je k dispozici balíček Wellness prodloužený pobyt, Wellness víkendový pobyt a Lázně na zkoušku (viz příloha 10).

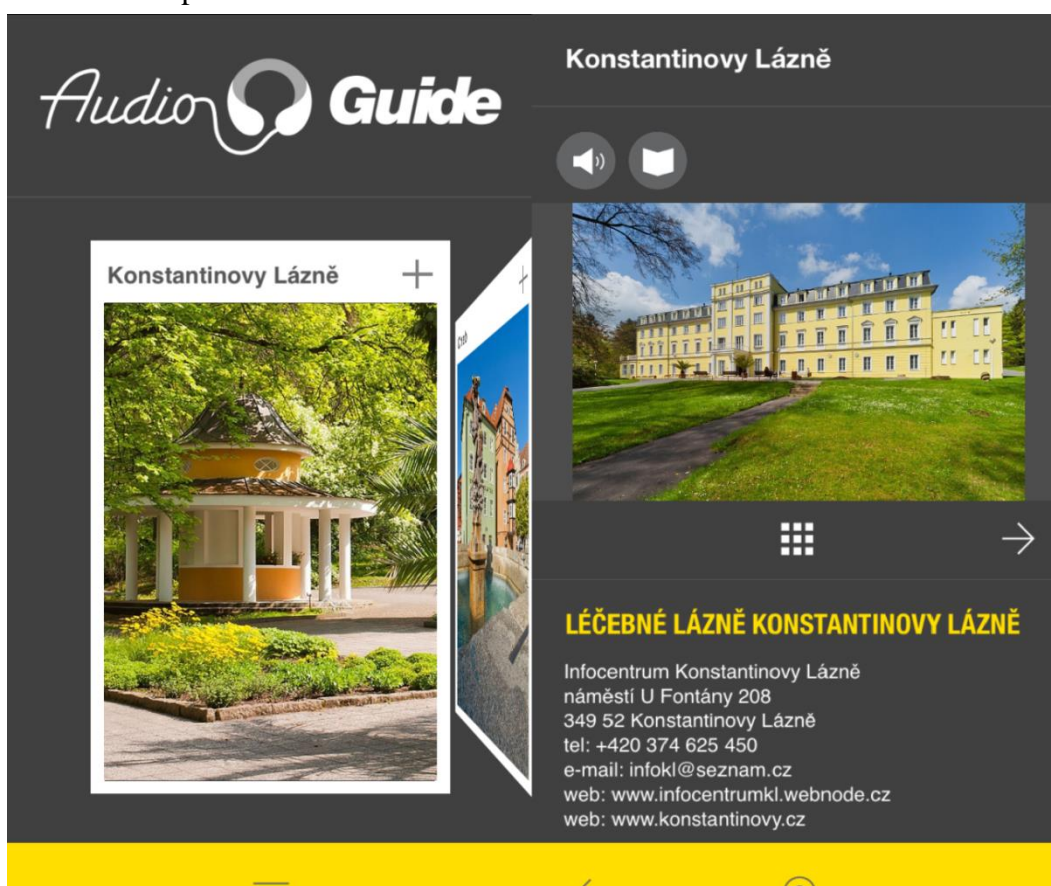
Pro zájemce, kteří si z nabízených balíčků nevyberou je k dispozici služba, kde si lze samovolně vybrat vlastní program pobytu. Zájemce si tedy může vybrat nejen

počet dnů, které chce v lázních strávit, ale i jednotlivé procedury a jejich délku. Přehled balíčků, jejich délka, cena a obsah jsou k nahlédnutí v příloze 12.

Další inovační službou jsou 3D virtuální prohlídky lázní, které nabízejí možnost prohlídky pokojů, wellness centra nebo prohlídky venkovních prostor lázní.

Zajímavou službu nabízí také samotné město. Jedná se o službu podpořenou z grantu Plzeňského kraje na podporu činnosti informačních center 2014 [40]. Tato služba je v podobě mobilního průvodce Audio guide Daruma [30], která je zdarma ke stažení v mobilních obchodech App Store nebo Google play. Po stáhnutí aplikace je turistovi k dispozici mnoho informací o samotném městě, jeho historii a kultuře, informace o jednotlivých atrakcích. Pro vizuální dojem je k dispozici celkem vysoké množství fotografií. Informace o místě si je možné poslechnout díky audioprůvodci. Vše je k dispozici ve třech jazycích, v češtině, angličtině a němčině. Konstantinovy Lázně jsou jediným městem, které tuto službu v okrese Tachov nabízí.

Obr. č. 19: Aplikace Audio Guide Daruma

Zdroj: vlastní

ZÁVĚR

Hlavním cílem práce byl výzkum inovací v cestovním ruchu v okrese Tachov. Pro uskutečnění cestovního ruchu je zapotřebí, aby region disponoval příznivými předpoklady pro cestovní ruch v podobě příznivé infrastruktury. Pro zjištění těchto předpokladů je v práci zpracována analýza předpokladů pro cestovní ruch v okrese Tachov. Z této analýzy lze soudit, že velkou výhodou pro region je sousedství s Německem, resp. se spolkovou zemí Bavorsko, s kterou je kvalitní dopravní spojení hlavně díky dálnici D5, která se napojuje na německou dálnici A6 a III. tranzitnímu železničnímu koridoru. Všechny organizace pohybující se v cestovním ruchu mají tedy možnost lákat nejen českou, ale i německou klientelu. Důležitým faktorem je tedy propagace u sousedů v příhraničí. Výtečným příkladem je Chodovar spol. s.r.o., který propaguje své služby na inovačních facebookových stránkách v německém jazyce. Co se ubytovacích zařízení týče, tak okres Tachov disponuje celkem 58 hromadnými ubytovacími zařízeními, z nichž 57% je otevřeno celoročně. Převažujícím druhem ubytování je penzion. V rámci ukazatelů počtu HUZ, počtů pokojů a lůžek v HUZ v přepočtu na 1 000 obyvatel okresů je okres Tachov druhým nejlepším za okresem Klatovy a v počtu míst pro stany a karavany v přepočtu na 1 000 obyvatel je okres Tachov na 4. místě. Stravovací zařízení jsou součástí zařízení ubytovacích a samostatně stojící se objevují hlavně ve větších městech. K dispozici je také 7 turistických informačních center.

V okrese Tachov jsou 4 města se statutem městské památkové zóny (Tachov, Planá, Stříbro, Bor). Jednou z nejatraktivnějších destinací je právě město Tachov, kde se nachází Světecká jízďárna, zámek, kostel, historické hradby, muzeum a dále sportovní areál s bazénem venkovním i vnitřním, halou, třemi hřišti, kurty a zimním stadionem, navíc se zde každoročně konají Historické slavnosti, festival PAF nebo rockový festival Tarock. Dále je v regionu mnoho muzeí a naučných stezek.

Hlavní a nezbytnou součástí práce byl terénní výzkum, který probíhal v podobě návštěv vytipovaných podniků a následnými rozhovory s osobami reprezentující tyto podniky (zaměstnanci, ředitel, místostarosta). Rozhovor probíhal tak, že téma práce bylo dotyčné osobě vysvětleno, neboť ne každý věděl, co pojem inovace znamená a poté bylo o tomto tématu diskutováno. Problémem při výzkumu bylo získat statistická data, protože na úrovni okresů se sleduje minimum ukazatelů. Proto byla data získávána

při terénním šetření, ne všechny podniky ovšem vyšly při podávání statistických dat vstříc nebo tyto statistiky nevedou. Získat data se povedlo jen v několika případech (Chodovar spol. s.r.o., Světecká jízďárna, zámek v Tachově, Regionální infocentrum v Tachově a Infocentrum Přimda).

Po získání informací bylo hlavní náplní práce zužitkovat nastudované znalosti v problematice inovací a začít inovace zařazovat do jednotlivých druhů. Výsledkem zkoumání bylo, že nejčastějšími inovačními prvky v cestovním ruchu v okrese Tachov byly produktové neboli výrobkové inovace. Trendem v produktových inovacích jsou v současnosti balíčky. Tyto balíčky provozuje v okrese Tachov pivovar Chodovar spol. s.r.o. a Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s.

Další produktovou inovací v regionu je cyklobus Mže a Český les. Tato inovace byla spuštěna s cílem využití velkého počtu cyklotras v regionu a podkrytí přírodního a kulturního potenciálu regionu.

Do práce je zařazen i Historický park Tachov-Bárnau. Tento park sice neleží přímo ve zkoumané oblasti, ale do práce je zařazen z důvodu dobrého příkladu kvalitní přeshraniční spolupráce v oblasti inovací a cestovního ruchu, která pobíhá mezi tachovským občanským sdružením Terra Tachovia a německým spolkem Via Carolina. Historický park je sám o sobě inovativním dílem. Návštěvník si v rámci muzejních kurzů může sám vyzkoušet dělat věci tak, jak je dělali lidé ve středověku. Park dále nabízí službu audioprůvodce, který je určen pro prohlídky jednotlivců. Skupinové prohlídky probíhají pro 5 a více osob a vedou je průvodci v dobových kostýmech (prohlídky v dobových kostýmech se konají také ve Světecké jízďárně v Tachově a na Tachovském zámku). Všechny tyto služby patří do inovací produktových. Další inovací, nyní marketingovou je QR kód, který je natisknut na informační brožury (QR kódy jsou k dispozici také na informačních tabulích v obci Přimda). Poslední zjištěnou inovací je sleva 25 Kč na vstup po předložení informační brožury. Tato organizační inovace má za cíl přilákat více turistů z ČR.

Současným trendem jsou také tzv. virtuální prohlídky. Zde nastává otázka do jakého druhu inovací prohlídky zařadit. Z definic inovací vyplývá, že virtuální prohlídky lze zařadit jak do produktových inovací, jelikož se jedná o poskytovanou službu na internetu, tak do inovací marketingových, kdy prohlídka může fungovat jako reklama. Zde ovšem nastává rozpor, který byl zjištěn při terénním šetření, kdy některé

turistické podniky neberou virtuální prohlídku jako možnou reklamu, ale berou jí za kontraproduktivní službu z důvodu možné prohlídky zařízení z domova. Tyto prohlídky v okrese Tachov poskytují Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s. a web virtualtravel.cz v Tachově.

Dalším trendem současnosti jsou turistické aplikace. Stejně jako virtuální prohlídky lze aplikace zařadit jak do produktových, tak také do marketingových inovací. Aplikaci využívá obec Konstantinovy Lázně. Jedná se o aplikaci Audio Guide Daruma. Tuto službu využívá v současnosti už několik měst v ČR (např. Plzeň, Cheb, apod.), v okrese Tachov jsou Konstantinovy Lázně zatím jediným.

Za produktovou inovaci lze považovat také zjednodušenou verzi webu obce Přimdy určená hlavně seniorům.

Poslední zjištěnou marketingovou inovací v okrese Tachov je tachovská rozhledna na Vysoké. Rozhledna je inovativní hlavně svým konstrukčním provedením a designem.

Otázky při rozhovorech při terénním výzkumu putovaly také na stránku propagace. Výsledkem zkoumání je, že drtivá většina zařízení využívá klasické informační brožury, bez QR kódů či jiných inovačních prvků a provozuje webové stránky, v některých případech i stránky facebookové (Chodovar spol s.r.o., Historický park, Světecká jízdárna, Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s.). Region se propaguje na veletrzích cestovního ruchu ITEP Plzeň nebo REGIONTOUR Brno.

Úspěšný efekt inovací je jednoznačně prokazatelný v pivovaru Chodovar spol. s.r.o., kdy se během posledních let změnila struktura návštěvnosti, hlavně co se týče návštěvnosti českých a německých turistů. Pivovar je tedy zdárným příkladem kvalitního inovačního přístupu. Dalším příkladem dobrého inovačního přístupu je město Tachov. To je zřetelné hlavně na zvyšující se návštěvnosti Světecké jízdárny, která se od roku 2013 zvedla přibližně o 57%. Opačným příkladem je město Přimda, kde i přes inovační přístup v oblasti cestovního ruchu návštěvnost v roce 2015 klesla. Důsledkem tohoto jevu může být závislost města na počasí, kdy v mírné zimě není otevřena místní sjezdovka. Otázkou je, jak do města turisty přilákat. Možností by bylo vytvoření balíčků, v jejichž ceně by byl například vstup do místního bazénu, prohlídka města s průvodcem nebo výlet do jedné z okolních destinací, například do muzea v Rozvadově.

Tato bakalářská práce prokázala, že okres Tachov zvedá pomocí inovativního přístupu v cestovním ruchu svou regionální konkurenceschopnost vůči sousedícím regionům, a to hlavně okresům Plzeňského kraje, Bavorsku nebo lázeňským městům Karlovarského kraje.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

- [1] ČERTÍK, Miroslav. *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*. Vyd. 1. Praha: OFF, 2001. ISBN 80-238-6275-8.
- [2] DOKOUPIL, Jaroslav a Alena MATUŠKOVÁ. *Rozvojový potenciál Plzeňského kraje*. V Plzni: Západočeská univerzita, 2005. ISBN 80-7043-429-5.
- [3] DVOŘÁK, Jiří. *Management inovací*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky, 2006. ISBN 80-86847-18-7.
- [4] FRANKE, Antonín. *Statistiky cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-717-9.
- [5] GOELDNER, Charles R a J RITCHIE. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0298-2.
- [6] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.
- [7] JÁČ, Ivan, Petra RYDVALOVÁ a Miroslav ŽIŽKA. *Inovace v malém a středním podnikání*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2005. Business books (Computer Press). ISBN 80-251-0853-8.
- [8] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar, Jiří JEŽEK a Miroslav PAVLÁK. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 1995. ISBN 80-7082-185-X.
- [9] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu: Jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3. s. 266.
- [10] KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [11] PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3748-5.

- [12] PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002.
- [13] PLZÁKOVÁ, Lucie a Petr STUDNIČKA. *Řízení cestovního ruchu v České republice - minulost, současnost, budoucnost*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-593-1.
- [14] RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009. Management (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-028-6.
- [15] SEDLÁKOVÁ, Jaromíra. *Časopis Stavitel: Elegantní, štíhlá, lanovým opředená*. Praha: Buisness Media CZ s.r.o., 2015, 2015(10), 38-41.
- [16] TIDD, Joseph, J BESSANT a Keith PAVITT. *Řízení inovací: zavádění technologických, tržních a organizačních změn*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, c2007. Praxe manažera (Computer Press). ISBN 978-80-251-1466-7.
- [17] VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-340-7.
- [18] VYSTOUPIL, Jiří. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. ISBN 80-239-7256-1.
- [19] ŽIŽLAVSKÝ, Ondřej. *Manuál hodnocení inovační výkonnosti* [online]. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2012 [cit. 2016-04-06]. ISBN 978-80-7204-796-3. Dostupné z:
http://www.inoinfra.cz/userfiles/file/Hodnoceni_inovacni_vykonnosti.pdf

Internetové zdroje

- [20] *Asociace turistických informačních center České republiky* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.aticcr.cz/plzensky-kraj/os-1010/p1=2304>
- [21] *Bayern und Böhmen - Haus der Byerischen Geschichte* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.hdbg.de/boehmen/treffpunkte/treffpunkte-texte-cz/treffpunkt-goldene-strasse.htm>

- [22] *Co je QR kód* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.qikni.cz/qr-kod/>
- [23] *CzechTourism* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>
- [24] *Český statistický úřad: Cestovní ruch* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cestovni_ruch
- [25] *Český statistický úřad: Hromadná ubytovací zařízení* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/huz/okres.jsp?k=CZ0327>
- [26] *Český statistický úřad - Krajská správa ČSÚ v Plzni: Charakteristika okresu Tachov* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xp/charakteristika_okresu_tachov
- [27] *Český statistický úřad: Veřejná databáze* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>
- [28] *ČeskýmLesem.eu* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.ceskymlesem.eu/historicky-park-barnau-tachov.html>
- [29] *ČSAD autobusy Plzeň a.s.: Cyklobusy v Plzeňském kraji* [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: http://www.csadplzen.cz/?ob=cyklobusy&ls1=menu_cyklobusy
- [30] *Daruma Voice Guide: Multimedia Orientation Systems* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.daruma.cz/daruma-voice-guide>
- [31] *Geografická databáze ArcČR 500* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.arcdata.cz/produkty/geograficka-data>
- [32] *Geoparky v ČR* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.geology.cz/narodnigeoparky>
- [33] *Greenways.cz* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.greenways.cz/Greenways-v-CR.aspx>
- [34] *Historický park Bärnau-Tachov: Středověk žít a zažít* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.historicky-park.cz/>

- [35] *Hotelstars: Jednotková klasifikace ubytovacích zařízení ČR* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.hotelstars.cz/metodika-klasifikace>
- [36] *Chodovar* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1001cz-home.htm>
- [37] *Informace o dálnici D5* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.d5.cz/informace-o-dalnici>
- [38] *Iron Curtain Train* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: http://www.ironcurtainrail.eu/die_etappen/index
- [39] *Jizdrárna Světce: Národní kulturní památka* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.jizdarna-svetce.cz/>
- [40] *Konstantinovy Lázně: Oficiální stránky obce* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.konst-lazne.cz/lazenstvi-wellness/>
- [41] *Léčebné lázně Konstantinovy Lázně a.s.* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.konstantinovy.cz/cz/hlavni-stranka/>
- [42] *Mapy.cz* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=15.6252330&y=49.8022514&z=8>
- [43] *Město Přimda: Srdce Českého lesa* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.mestoprimda.cz/>
- [44] *Ministerstvo pro místní rozvoj: Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>
- [45] *Plzeňský kraj: Nejlepší místo pro život* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/stavba-roku-plzenskeho-kraje-2014-ma-ctyri-viteze-0>
- [46] *QR - kódy* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.qr-kody.cz/qr/qr-code.html>

- [47] *Regionální informační servis* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z:
<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/plzensky-kraj/regionalni-informace/infocentra/>
- [48] *Rozhledny.cz* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z:
http://www.rozhledny.cz/images/461_main_2252.jpg
- [49] *Svaz léčebných lázní České republiky* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z:
<http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni/konstantinovy-lazne>
- [50] *Tachovsko: Krajina mojí duše* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z:
<http://www.tachovsko.com/>
- [51] *Tachovský deník* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z:
http://tachovsky.denik.cz/zpravy_region/rozhlednu-tachov-zpristupni-verejnosti-uz-v-nedeli-20140916.html
- [52] *Tachovský deník* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z:
http://tachovsky.denik.cz/zpravy_region/mesto-stibro-zve-na-svoje-letosni-slavnosti-20150612.html
- [53] *Tachovský zámek* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z:
<http://www.tachovskyzamek.cz/>
- [54] *Terra Tachovia* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z:
<http://www.terratachovia.cz/>
- [55] *Virtual Travel: Virtuální prohlídky, letecké fotografie* [online]. [cit. 2016-04-12].
Dostupné z: <http://www.virtualtravel.cz/>
- [56] *Vítejte na Zemi - Multimediální ročenka životního prostředí: Cyklistická doprava v ČR* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z:
http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=cyklisticka_doprava_v_cr&site=doprava
- [57] *Výletník.cz: Trasy, mapy, ubytování* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z:
<http://www.vyletnik.cz/>
- [58] *Wellness centrum Konstantinovy Lázně a.s.* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z:
http://www.konstantinspa.cz/?page_id=45

[59] *Zámek Bor* [online]. [cit. 2016-04-16]. Dostupné z: <http://www.zamekbor.cz/>

[60] *ŽelPage: Seznam tratí ČR* [online]. [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: <http://www.zelpage.cz/trate/ceska-republika>

Ostatní zdroje

[61] Archiv Městského kulturního střediska Tachov

[62] Brožura *Cyklobusem do Českého lesa* (vydáno ČSAD autobusy Plzeň a.s.)

[63] Brožura *Historický park Bärnau-Tachov*

[64] Brožura *Město Stříbro* (vydáno Městským muzeem ve Stříbře)

[65] Brožura *Světce u Tachova: Jízdárna Světce - národní kulturní památka* (vydáno Nakladatelstvím Českého lesa v Domažlicích)

[66] Brožura *Tachovsko: Krajinou Českého lesa za poznáním, sportem i relaxací* (vydáno Radou cestovního ruchu okresu Tachov)

[67] Spisovna Městského kulturního střediska Tachov, *přehled návštěvnosti jízdárny Světce r. 2013, 2014, 2015*

[68] Spisovna Městského kulturního střediska Tachov, *přehled návštěvnosti Regionální informační centrum Tachov*

SEZNAM ZKRATEK

AIEST - Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu

A.T.I.C - Asociace turistických informačních center

a.s. - Akciová společnost

Čedok - Česká dopravní kancelář

ČR - Česká republika

ČSA - Československé aerolinie (v současnosti České aerolinie)

ČSÚ - Český statistický úřad

HUZ - Hromadná ubytovací zařízení

CHKO - Chráněná krajinná oblast

MKS - Městské kulturní středisko

NKP - Národní kulturní památka

NP - Národní park

SO ORP - Správní obvod obce s rozšířenou působností

s.r.o. - společnost s ručením omezeným

UNWTO - Světová organizace cestovního ruchu

USA - Spojené státy americké

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Vymezení okresu Tachov.....	25
Obr. č. 2: SO ORP Tachov a SO ORP Stříbro v okrese Tachov.....	26
Obr. č. 3: CHKO Český les a Slavkovský les.....	28
Obr. č. 4: Sezónní provoz v hromadných ubytovacích zařízeních v okrese Tachov v % (stav k 3. 3. 2016).....	35
Obr. č. 5: Počet pokojů v hromadných ubytovacích zařízeních v okrese Tachov v % (stav k 3. 3. 2016).....	35
Obr. č. 6: Srovnání počtu všech hromadných ubytovacích zařízení okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v přepočtu na 1 000 obyvatel.....	37
Obr. č. 7: Srovnání počtu pokojů v hromadných ubytovacích zařízeních okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel.....	38
Obr. č. 8: Srovnání počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel.....	38
Obr. č. 9: Srovnání počtu míst pro stany a karavany okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel.....	39
Obr. č. 10: Srovnání klientely z ČR a Německa v hotelu U Sládka v letech 2012 až 2015.....	44
Obr. č. 11: Procentuální srovnání návštěvnosti podle vybraných národností v roce 2015.....	45
Obr. č. 12: Prohlídky v dobových kostýmech v jízdárně.....	48
Obr. č. 13: Dopravní vzdálenost Bärnau - Tachov.....	50
Obr. č. 14: Znak projektu.....	50
Obr. č. 15: QR kód.....	51
Obr. č. 16: Historický park Bärnau-Tachov.....	52
Obr. č. 17: Návštěvnost infocentra města Přimdy od roku 2012 do roku 2015.....	54
Obr. č. 18: Rozhledna Tachov.....	55
Obr. č. 19: Aplikace Audio Guide Daruma.....	57

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Hromadná ubytovací zařízení v okrese Tachov (k 3. 3. 2016).....	34
Tab. č. 2: Srovnání počtu hromadných ubytovacích zařízení okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014.....	36
Tab. č. 3: Srovnání počtu hromadných ubytovacích zařízení okresu Tachov s ostatními okresy Plzeňského kraje v roce 2014 v přepočtu na 1 000 obyvatel.....	36
Tab. č. 4: Přehled balíčků Chodovaru spol. s.r.o.	42
Tab. č. 5: Návštěvnost lázní a wellnessu Chodovaru.....	43
Tab. č. 6: Návštěvnost, počet přenocování a průměrná délka pobytu v hotelu U Sládka.....	43
Tab. č. 7: Návštěvnost hotelu U Sládka podle vybraných národností návštěvníků.....	44
Tab. č. 8: Počet návštěvníků jízdárny, kteří absolvovali komentovanou prohlídku.....	47
Tab. č. 9: Návštěvnost jízdárny v roce 2015.....	47
Tab. č. 10: Přehled návštěvnosti na Tachovském zámku.....	49
Tab. č. 11: Návštěvnost infocentra města Přimdy od roku 2012 do roku 2015.....	53

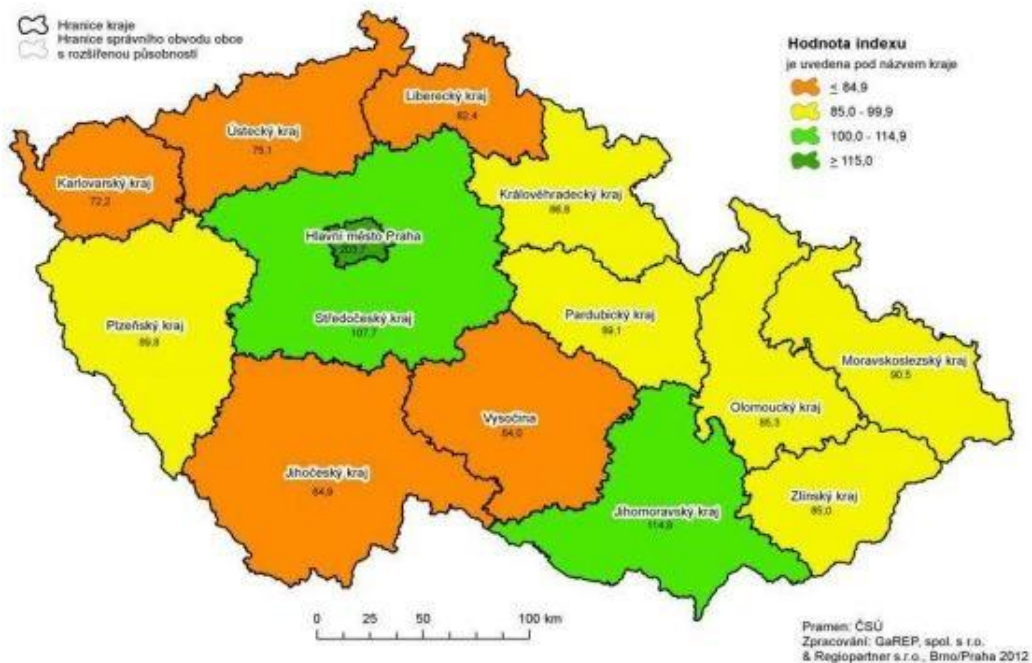
SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Index regionální konkurence schopnosti krajů ČR
- Příloha 2: Typologie území SO ORP z hlediska regionální konkurenceschopnosti
- Příloha 3: Marketingové oblasti ČR
- Příloha 4: Národní geoparky ČR
- Příloha 5: Cyklotrasa EuroVelo 13
- Příloha 6: Trasy cyklobusů
- Příloha 7: Virtuální prohlídka Světecké jízďárny
- Příloha 8: Informační brožura Historického parku
- Příloha 9: Audioprůvodce
- Příloha 10: Přehled balíčků Léčebných lázní Konstantinovy Lázně
- Příloha 11: Přírodní potenciál Plzeňského kraje pro cestovní ruch
- Příloha 12: Přírodní atraktivita území a kulturně-historické památky a atraktivita
- Příloha 13: Atraktivita území pro cestovní ruch
- Příloha 14: Kostýmované prohlídky Světecké jízďárny
- Příloha 15: Město Stříbro
- Příloha 16: Restaurace Ve Skále
- Příloha 17: Zámek v Boru u Tachova
- Příloha 18: Klášter Kladruby
- Příloha 19: Zřícenina hradu Přimda

PŘÍLOHY

Příloha 1

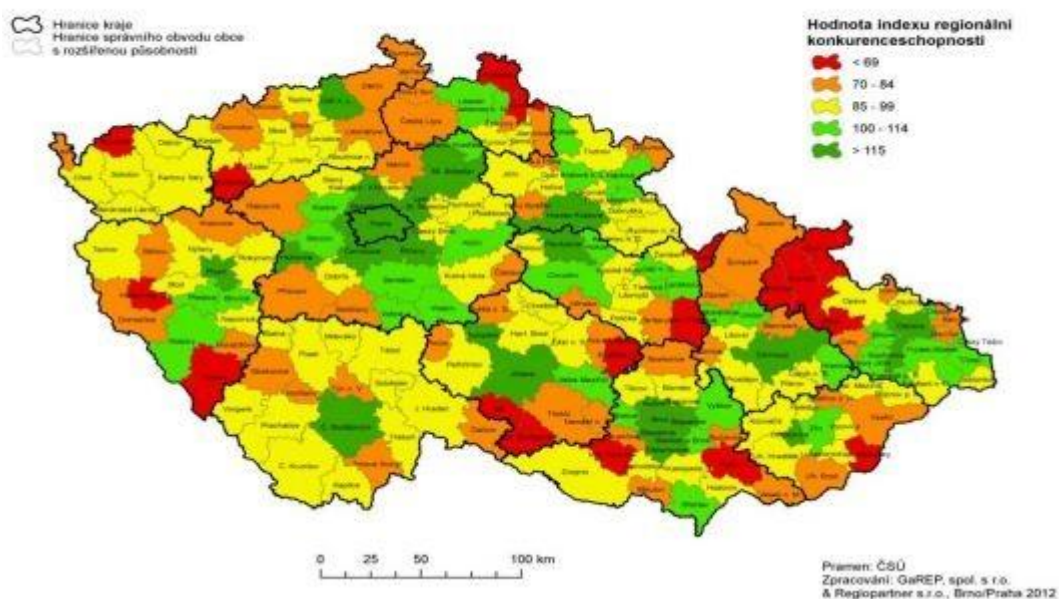
Index regionální konkurenceschopnosti krajů ČR

Zdroj: převzato z [44]

Příloha 2

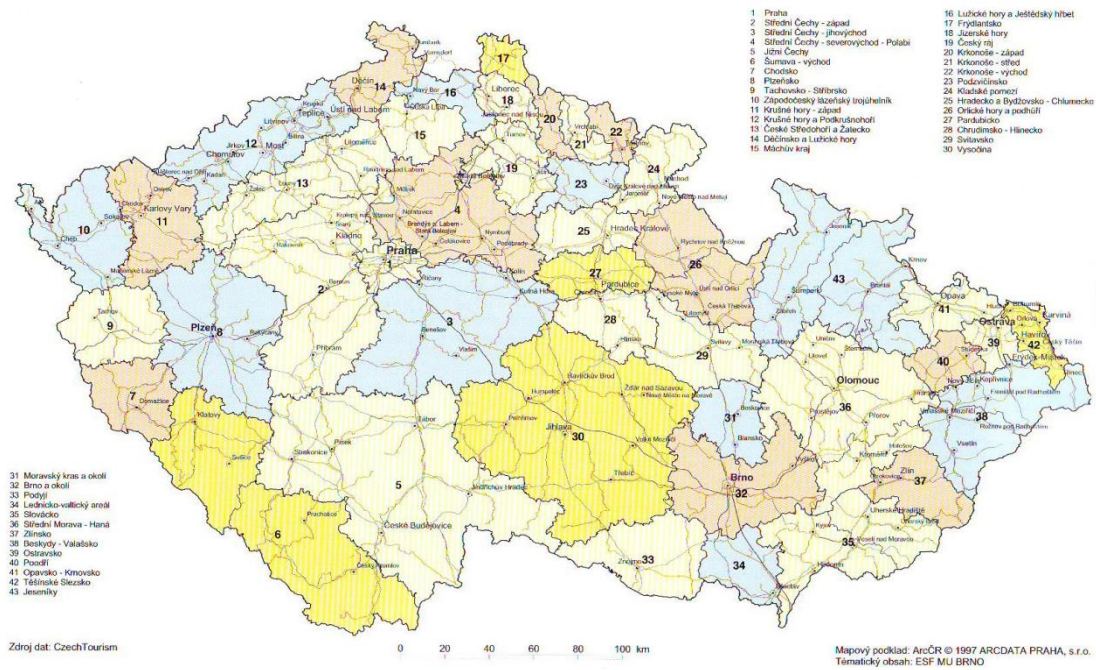
Typologie území SO ORP z hlediska regionální konkurenceschopnosti

Zdroj: převzato z [44]

Příloha 3

MARKETINGOVÉ TURISTICKÉ OBLASTI

Zdroj: převzato z [18]

Příloha 4

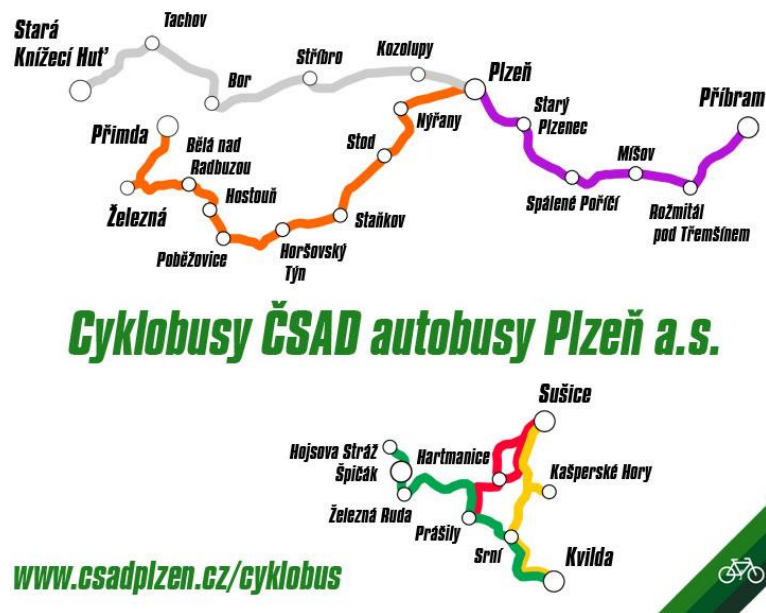
Zdroj: převzato z [32]

Příloha 5

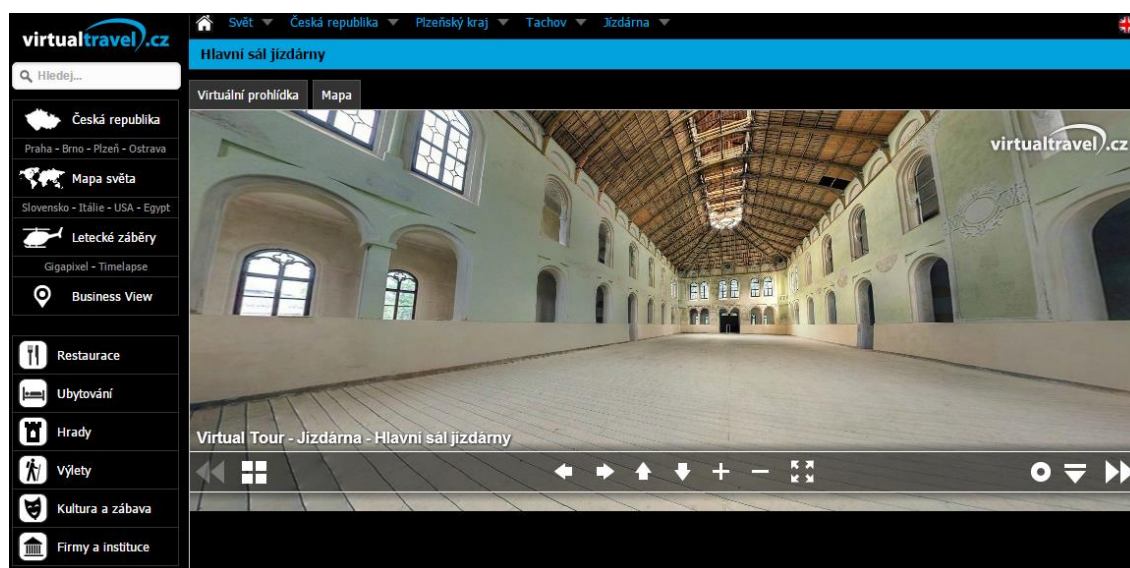
Zdroj: převzato z [38]

Příloha 6

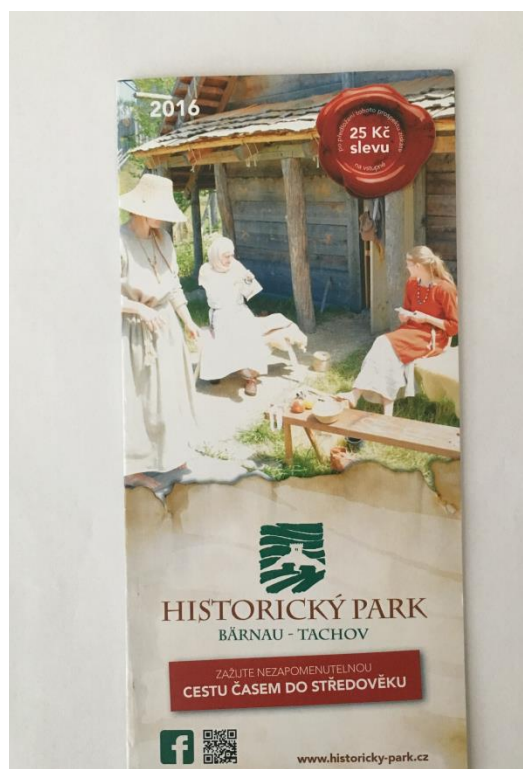
Zdroj: převzato z [29]

Příloha 7

Zdroj: převzato z [55]

Příloha 8

Zdroj: [63]

Příloha 9

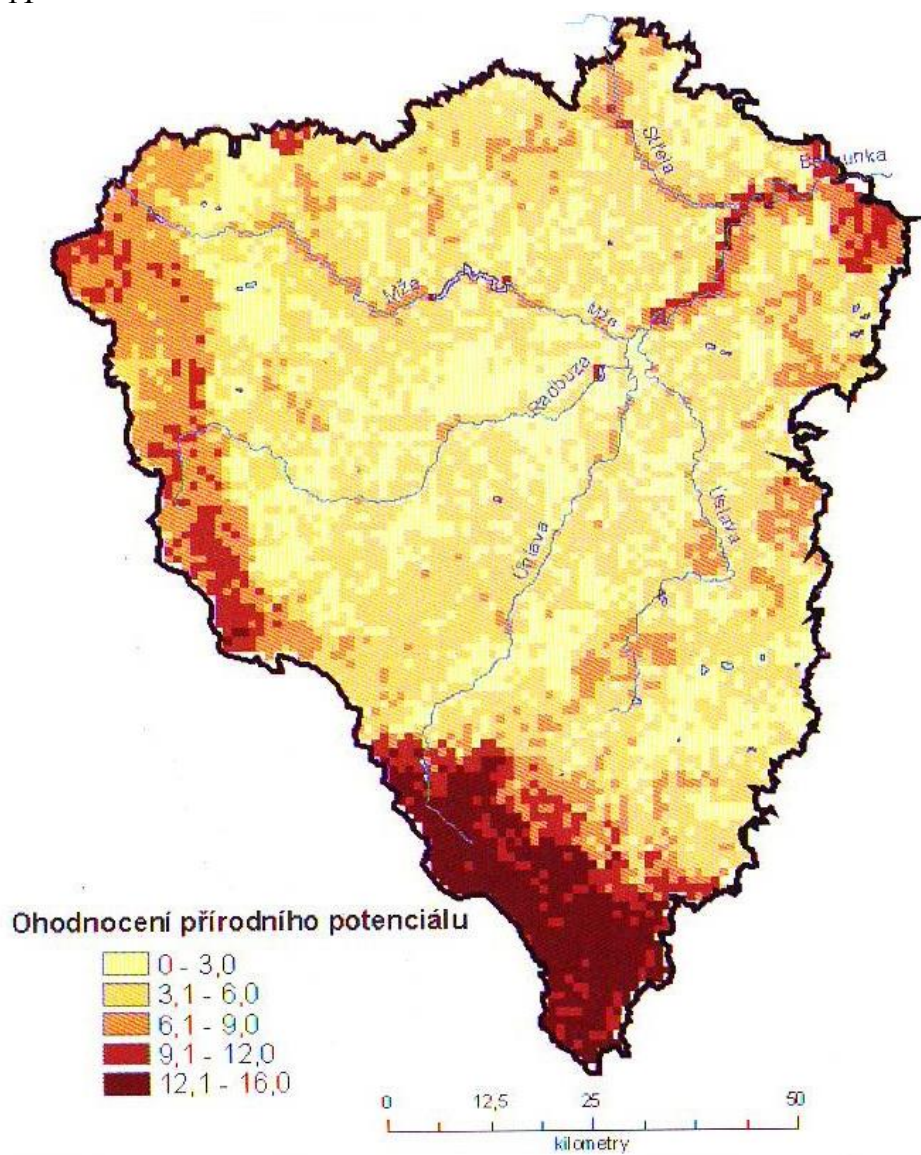
Zdroj: převzato z [34]

Příloha 10

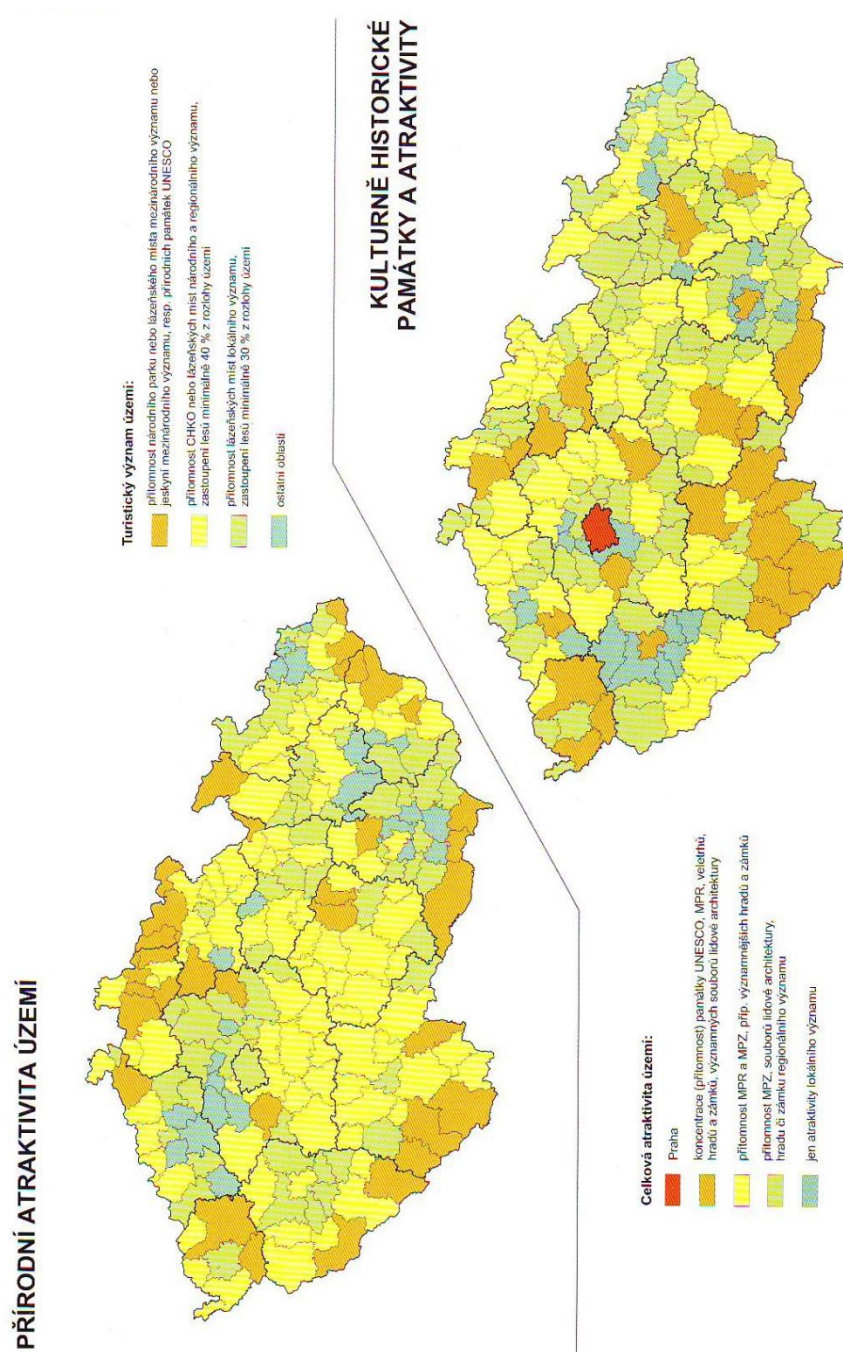
Název balíčku	Počet dní	Cena - sezóna (Kč)	Cena - mimo sezóna (Kč)	Stravování
Týden pro seniory	7x	7500	5900	Polopenze
Lázeňská kúra	14x	14800	12900	Polopenze
Zdraví z lázní	7x	7400	5900	Polopenze
Wellness týdenní pobyt	7x	7500	5900	Polopenze
Wellness prodloužený pobyt	3x	3100	2900	Polopenze
Wellness víkendový pobyt	2x	2500	2200	Polopenze
Lázně na zkoušku	2x	2500	2200	Polopenze

Zdroj: vlastní zpracování z [41]

Příloha 11

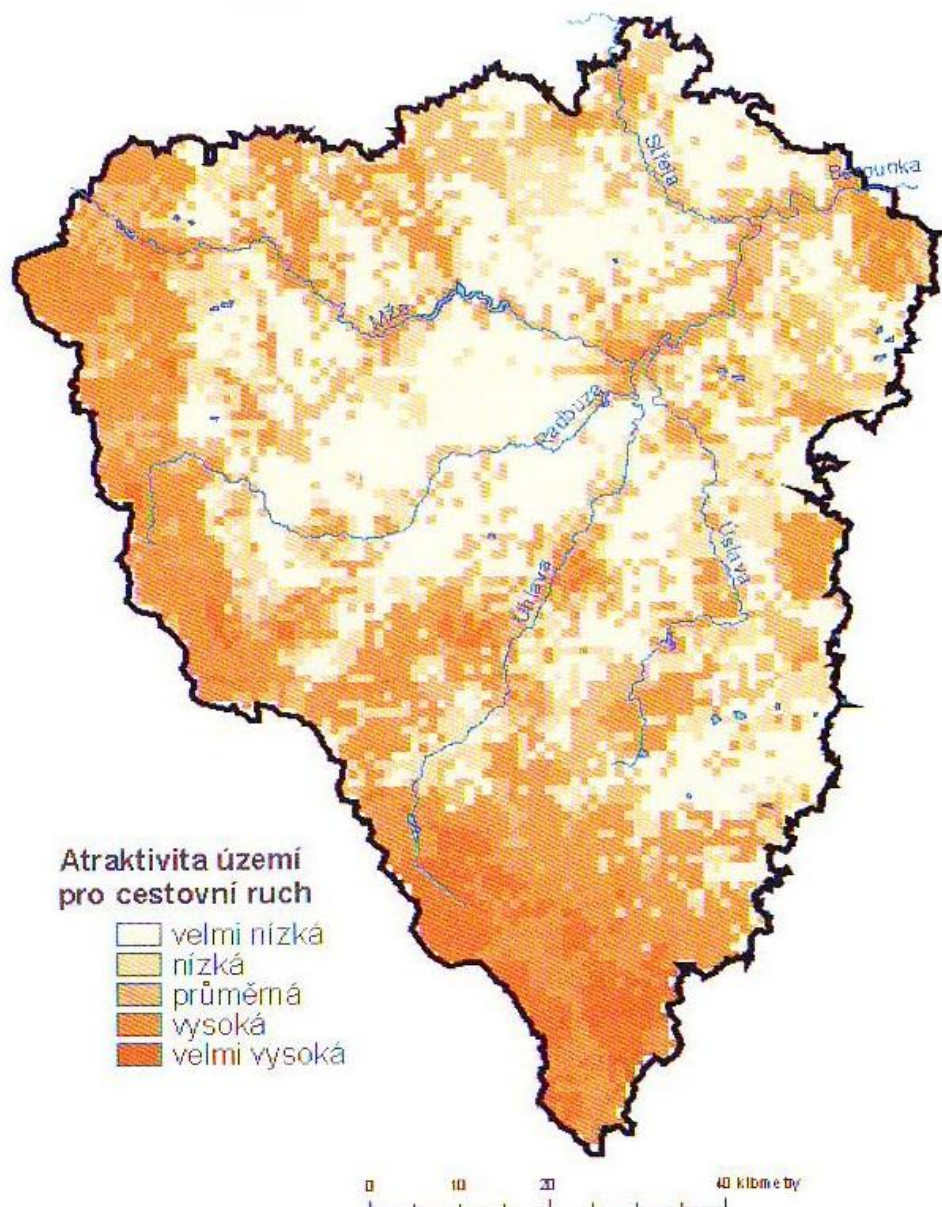

Zdroj: převzato z [2]

Zdroj: převzato z [18]

Příloha 13

Zdroj: převzato z [2]

Příloha 14

Zdroj: [61]

Příloha 15

Zdroj: převzato z [52]

Příloha 16

Zdroj: převzato z [36]

Příloha 17

Zdroj: převzato z [59]

Příloha 18

Zdroj: převzato z [57]

Příloha 19

Zdroj: převzato z [43]

Příloha 20

Název	Adresa	Kategorie
HOTEL MERICA	Bor, Bor, náměstí Republiky 670	Hotel ***
HOTEL U SLÁDKA	Chodová Planá, Chodová Planá, Pivovarská 107	Hotel ***
HOTEL JITŘENKA	Konstantinovy Lázně, Konstantinovy Lázně, Lázeňská 20	Hotel ***
HOTEL V PODHRADÍ	Přimda, Přimda, Borská 179	Hotel ***
HOTEL U BRANKY	Stříbro, Stříbro, Plzeňská 420	Hotel ***
HOTEL OLYMPIC	Tachov, Tachov, Pivovarská 1371	Hotel **
HOTEL INZO	Bor, Vysočany, Průmyslový areál	Hotel *
WELLNESS HOTEL ALFREDOV	Kostelec, Kostelec 92	Hotel garni
HOTEL PŘIMDA	Přimda, Přimda, Školní 223	Hotel garni
HOTEL ALEXANDER	Stříbro, Stříbro, Masarykovo náměstí 13	Hotel garni
ZADRAŽIL IVO	Bor, Skviřín 57	Penzion
PENZION VYSOČANY	Bor, Vysočany 13	Penzion
PENSION ASTRA	Chodová Planá, Michalovy Hory 162	Penzion
PENZION KLADRUBY	Kladruby, Kladruby, náměstí Republiky 35	Penzion
PENZION FLORA	Konstantinovy Lázně, Konstantinovy Lázně, Krátká 200	Penzion
PENSION VILLA	Konstantinovy Lázně, Konstantinovy Lázně, Lázeňská 12	Penzion
PENSION SVATÁ ANNA	Planá, Planá, Kyjovská 608	Penzion
PENSION PLANÁ 22	Planá, Planá, náměstí Svobody 22	Penzion
MOTEL MODRÁ LAGUNA	Přimda, Přimda, Borská 91	Penzion
HORSKÝ HOTEL KOLOWRAT	Přimda, Přimda, Pod Hradem 210	Penzion
PENZION RESTAURANT U TŘÍ PŠTROSŮ	Přimda, Újezd pod Přimdou 9	Penzion
PENSION HUBERT	Rozvadov, Nové Domky 80	Penzion
PENSION U ŠILHŮ	Rozvadov, Rozvadov 219	Penzion
CÍSAŘOVÁ JANA	Staré Sedliště, Staré Sedliště 83	Penzion
PENZION U BUREŠŮ	Staré Sedlo, Staré Sedlo 28	Penzion
PENSION Q	Stříbro, Stříbro, Benešova 482	Penzion
PENZION CHANOS	Stříbro, Stříbro, Havlíčkova 1341	Penzion
RESTAURACE A PENZION ŠTYBAR	Stříbro, Stříbro, Plzeňská 32	Penzion
PENZION EXCELLENT	Stříbro, Stříbro, Žižkova 87	Penzion
BISTRO BYSTROUŠKA	Sytno, Sytno 19	Penzion
CAMP KAROLINA	Brod nad Tichou, Brod nad Tichou	Kemp
AUTOKEMP LA ROCCA	Konstantinovy Lázně, Konstantinovy Lázně, V Aleji 136	Kemp
AUTOKEMP SYCHERÁK - UBYT.ZAŘ.KAT.B	Stráž, Borek, Kemp Sycherák	Kemp

AUTOKEMP POHODA	Stříbro, Butov 478	Kemp
AUTOKEMP VRANOV	Vranov, Vranov	Kemp
REKREAČNÍ AREÁL BEZDRUŽICE	Bezdružice, Křivce	Chatová osada
LTD KOŘEN	Olbramov, Kořen 64	Chatová osada
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ BONĚTICE	Stráž, Bonětice, levý břeh rybníka Dlouhý	Chatová osada
OAZA BUTOV AUTOCAMP	Stříbro, Butov	Chatová osada
REKREAČNÍ STŘEDISKO	Stříbro, Butov	Chatová osada
TURIST CENTRUM- CHATOVÝ TÁBOR	Svojšín, Svojšín	Chatová osada
RANČ V ÚDOLÍ	Svojšín, Svojšín 1	Chatová osada
DĚTSKÝ TÁBOR RADAR SVOJŠÍN	Svojšín, Svojšín 112	Chatová osada
TURISTICKÁ UBYTOVNA U PLANETY	Halže, Halže, Ctibořská 270	Turistická ubytovna
UBYTOVNA TJ BANÍK	Stříbro, Stříbro, Palackého 1268	Turistická ubytovna
TURISTICKÁ UBYTOVNA NA ZÁMKU	Svojšín, Svojšín 1	Turistická ubytovna
UBYTOVNA	Tachov, Tachov, Plánská 2027	Turistická ubytovna
UBYTOVÁNÍ	Třemešné, Nová Ves 188	Turistická ubytovna
DĚTSKÝ TÁBOR JITŘENKA BEZDRUŽICE	Bezdružice, Křivce	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
ŠKOLÍCÍ STŘEDISKO IAT	Kladruby, Kladruby, náměstí Republiky 33	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
LÉČEBNÉ LÁZNĚ KONSTANTINOVY LÁZNĚ	Konstantinovy Lázně, Konstantinovy Lázně, Plzeňská 58	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
FARA U DOMASLAVI	Lestkov, Domaslav 1	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
REKREAČNÍ STŘEDISKO SYCHERÁK	Stráž, Borek 40	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ DEHETNÁ	Stráž, Dehetná	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
REKREAČNÍ STŘEDISKO BUTOV - ŠKODA	Stříbro, Butov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ BUTOV	Stříbro, Butov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
DOMOV MLÁDEŽE	Stříbro, Stříbro, Sokolská 247	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná
REGIONÁLNÍ VZDĚLÁVACÍ A INFORMAČNÍ STŘED	Tachov, Tachov, Školní 1094	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná

Zdroj: převzato z [24]

ABSTRAKT

RUDA, Marek. *Inovace v cestovním ruchu na Tachovsku*. Bakalářská práce: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 85s., 2016

Klíčová slova: Cestovní ruch, inovace, okres Tachov

Tato bakalářská práce se zaměřuje na inovace v cestovním ruchu v okrese Tachov. V úvodu práce jsou stanoveny cíle práce, popsána metodika práce a proveden rozbor základní literatury a zdrojů.

Práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část. Teoretická část se zabývá problematikou inovací a druhovým rozdělením inovací a vymezením cestovního ruchu, jeho rozdělení, vývojem a předpoklady. Praktická část se zaměřuje na vymezení zkoumaného regionu, jeho charakteristikou a analyzuje předpoklady regionu pro cestovní ruch. Hlavní část práce je zaměřena na problematiku inovací v cestovním ruchu v okrese Tachov.

ABSTRACT

RUDA, Marek. *The Innovations in Tourism in the Tachov region*. Bachelor Thesis: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 85 pages., 2016

Keywords: Tourism, Innovations, Tachov region

This thesis focuses on the innovations in tourism in the Tachov region. In the introduction of the thesis the aims are defined, methodics is described and also basic literature and sources analysis is involved.

The thesis is divided into two parts – theoretical and practical one. The theoretical part is dealing with the problems in innovations, with the types of innovations and definition of tourism, its division, development and assumptions. The practical part focuses on the definition of the examined region, its characteristics and analyzes assumptions of the region for the tourism. The main part is focused on problematics of innovations in tourism in the Tachov region.